

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka

Arli Luke

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka
Arli Luke

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 5/21/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0

Translator unknown, 2018

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously
AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Arli Romani at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Arli Romani at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
- 05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Luka	1
------------	---

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

O Isus phenda: "Dade, oprostin lende, adalese so na džanen so čerena!"

Tegani o vojnici frdinde barbuti hem adahar delinde maškara pumende e Isusesere šeja.

Luka 23:34

Luka

1 Cenimeja Teofile, but džene lelje te pisinen oto događaja save ule maškar amende. **2** On pisinde adahar sar so vaćerde amende okola kola taro anglunipe dikhle adala događaja hem kola inele sluge zako e Devlesoro lafi. **3** Adahar hem me, palo adava so taro anglunipe šukar ispitujindum sa adava, manglijum tuće sa palo redo te pisinav, **4** te šaj ove uverime dai čače sa adava so injan sikavdo. **5** Kad o Irod inele caro ani Judeja, nesavo manuš palo anav Zaharija inele svešteniko e izraelconengoro, oto redo e Avijasoro. E Zaharijasiri romni da inele oto pleme e Aaronesoro. Lakoro anav inele Jelisaveta. **6** O Zaharija hem i Jelisaveta inele pravedna anglo Devel, adalese so živinde palo sa o naredbe hem o zakonja e Gospodesere. **7** Olen na ine čhave adalese so i Jelisaveta naštī ine te ačhol khamni, a soduj džene već purandile. **8** Jekh dive kad e Zaharijasiri grupa oto sveštenici kandija ano Hram, tegani hem o Zaharija čerela ine pli buti sar svešteniko anglo Devel. **9** Ov, palo adeti e sveštenikonengoro, barbuteja inele izabirime te derdini ko Hram e Gospodesoro hem te kadini. **10** Sar o Zaharija kadini ine ano Hram, sa edobor narodo molini pe ine avri. **11** A ano Hram e Zaharijase mothovda pe o andeo e Gospodesoro, kova terdino ki desno strana oto žrtveniku kotar kadinda pe. **12** Kad o Zaharija dikhla le, uz nemirinda pe hem but darandilo. **13** A o andeo phenda lese: "Ma dara, Zaharija! O Devel šunda ti molitva. Ti romni i Jelisaveta ka bijani će čhave, i ka de le anav Jovan. **14** Ka ove but radosno zbog leste hem but džene ka radujinen pe so ov ka bijandol, **15** adalese so ka ovel baro manuš anglo Gospod. Nikad naka pijel mol hem ništa sostar šaj te mačol pe. Ka ovel pherdo e Svetone Duhova pana pe dajaće ano vođi. **16** Bute Izraelconen ka irini anglo Gospod, anglo lengoro Devel. **17** Ka džal anglo Gospod sar glasniko ano duho hem ano zoralipe e prorokosoro e Ilijasoro. Ka mirini e dader lengere čhavencar hem okolen so na šunena ka irini nakori mudrost e pravednikonengiri. Ka pripremini e narodo te oven spremna zako e Gospodesoro aviba." **18** I o Zaharija pučlja e andeo: "Sar me te džanav da čače ka ovel adava so phendan? Me injum purano hem mli romni da beršali." **19** A o andeo phenda lese: "Me injum o Gavrilu, o andeo kova terdola anglo Devel. Ov bičhalda man te vaćerav tuja hem te anav će akava šukar lafi. **20** I ače, ka ove laloro, naka šaj te vaćere sa di o dive kad adava ka ovel, adalese so na verujindan mle lafende save ka pherđovenano pravo

vreme." **21** Sar o andeo vaćeri ine e Zaharijaja, o narodo kova adžićerđa avri čudinđa pe so o Zaharija edobor ačhilo ano Hram. **22** A kad o Zaharija iklilo, naštī ine te vaćeri olencar. Čerela ine nesar te mothoj lende vastencar, ali ačhilo laloro. O manuša halije da ole ine vizija ano Hram. **23** Kad pherdile o dive oti lesiri služba ano Hram, o Zaharija irinđa pe čhere. **24** Na nakhlo but, i lesiri romni i Jelisaveta ačhili khamni hem pandž masek na iklili avri taro čher. Phenda: **25** "O Gospod crđa te šaj ačhovav khamni. Akana mothovda maje pli milost hem cidindā mli lađ anglo manuša." **26** Kad i Jelisaveta inele šofto masek khamni, o Devel bičhalda ple andeo e Gavrilo ki diz Nazaret ani regija Galileja. **27** Adari valjanda te legari o lafi e Marijače koja pana inele čhaj. Oj inele mangli e murše palo anav Josif, kova inele oto pleme e carosoro e Davidesoro. **28** Kad alo o andeo, phenda e Marijače: "Radujin tut! O Gospodi tuja! Ovi but milostivno premala tute!" **29** A i Marija but uz nemirinda pe zbog e andeosere lafija, i pučlja pe so šaj te značini adava pozdrav. **30** A o andeo phenda lače: "Ma dara, Marije! O Devel mothovda će pli milost! **31** Ače, ka ačhove khamni hem ka bijane čhave, i ka de le anav Isus. **32** Ov ka ovel baro hem ka vičini pe Čhavo e Najbare Devlesoro. O Devel o Gospod ka del le o presto lesere pradadesoro e Davidesoro. **33** Ka carujini upro pleme e Jakovesoro zauvek; zako lesoro carstvo naka ovel kraj." (aiōn g165) **34** Tegani i Marija pučlja e andeo: "Sar šaj te ovel adava kad me pana injum čhaj?" **35** A o andeo phenda lače: "O Svetu Duhu ka huljel upra tute hem o zoralipe e Najbare Devlesoro ka učhari tut. Adalese adava čhavo, kole ka bijane, ka ovel sveto hem ka vičini pe Čhavo e Devlesoro. **36** Eče, ti bibi i Jelisaveta da, ko purane berša, ačhili khamni hem ka bijani murše. I oj, kolaće sare džande da naštī te ačhol khamni, akanai šov masek khamni. **37** Adalese so o Devel sa šaj te čerel!" **38** Tegani i Marija phenda: "Ače, sluškinja e Gospodesiri injum. Nek ovel maje palo to lafi." I o andeo dželo olatar. **39** Adala dive i Marija spremindā pe hem siđarda ko bregalo krajo, ki jekh diz ani regija Judeja. **40** Kad resli adari, derdinda ko čher e Zaharijasoro hem pozdravindā e Jelisaveta. **41** I kad i Jelisaveta šunda e Marijatko pozdrav, o čhavoro otu radost zorale mrdindā olaće ano vođi, a oj pherđili e Svetone Duhova. **42** I bare glasoja phenda e Marijače: "Najblagoslovime injan maškaru đuvlja hem blagoslovime o čhavoro kole akhareja ano vođi! **43** Akavai bari čast maje so tu, mle Gospodesiri daj, aljan kora mande. **44** Adalese so, kad šundum to pozdrav, o čhavoro otu radost zorale mrdindā maje ano vođi. **45**

Blago tuće so verujindan da ka ovel adava so phenda pravednost anglo leste sa dikote injam dživde. 76 A tu će o Gospod!“ 46 Tegani i Marija phenda: “Mli duša Jovane, mlo čhavo, ka ove pendžardo sar proroko e barjari e Gospode; 47 Mlo duho radosno ano Devel, Najbare Devlesoro, adalese so ka dža anglo Gospod ano mlo Spasitelj, 48 so ulo milostivno upri poniznost te pripremine lese o drom. 77 Ka sikave lesere ple sluškinjakiri. I ače, od akana sa o generacije ka phenen da injum blagoslovime đuvli, 49 adalese so bare šukaripa čerđa maje o Zoralo Devel kasoroi anav bare šukaripa čerđa maje o Zoralo Devel kasoroi anav vilo palo savo o svetlost odupral ka avel kora amende sveto! 50 Ovi milostivno e manušende tari generacija ki generacija kola darana olestar. 51 Ple zorale vasteja bare buća; rasfrdina e manušen kolai barikane legari amen ko drom oto mir.” 80 A o čhavoro o ano pumare vile. 52 Peravđa e vladaren taro lengoro Jovan barjola ine hem zoraljola ano duho. Kad barilo, prestolje, a vazdinda e poniznonen. 53 Čajljarda e živinda ani pustinja sa dikote na iklilo anglo Izraelci te bokhalen šukarpnaja, a čučen muklja e barvalen. propovedini.

54 Pomožinda e Izraelconende, ple slugende. Na bisterda te ovel milostivno 55 e Avraameše hem lesere potomkonendne zauvek, sar so dinda plo lafi amare pradadende.” (aiōn g165) 56 I Marija ačhili e Jelisavetaja đi sar trin masek, i tegani irinda pe čhere. 57 A kad alo o vreme i Jelisaveta te bijani, bijanda murše. 58 Kad lakiri familija hem lakere komšije šunde so o Gospod mothovđa lače bari milost, radujinde pe olaja. 59 A kad e čhavore inele ofto dive, koro Zaharija čedinde pe o manuša zako obreziba e čhavoresoro. I mangle te den le lesere dadesoro anav – Zaharija, 60 ali i Jelisaveta phenda: “Na! Lesoro anav ka ovel Jovan!” 61 A on phende lače: “Niko te familijatar na vičini pe aðahar.” 62 I vastencar pučle e Zaharija savo anav mangela te del ple čhavore. 63 Tegani o Zaharija rodinda te den le jekh tikori phal zako pisiba hem pisindā: “Lesoro anavi Jovan.” I sare začudinde pe. 64 I otojekhvar e Zaharijasoro muj phravdilo hem šaj ine palem te vaćeri, i lelja te slavini e Devle. 65 I uklinda i dar sa lengere komšijen. Ko sa o bregalo krajo e Judejakoro vaćerđa pe adalestar so ulo. 66 I sare kola šunde adava, razmislinde adalestar hem phende: “Akava čhavoro isi te ovel baro manuš. Čaće upro leste o vas e Gospodesoro.” 67 A o Zaharija, e Jovanesoro dad, pherdilo e Svetone Duhoja hem prorukijnda: 68 “Slava e Gospodese e Izraelsere Devlese, adalese so alo hem otkupinda ple narodo! 69 Vazdinda amende e zorale Spasitelje oto pleme e carosoro e Davidesoro, ple slugasoro, 70 sar so vaćerđa pana angleder prekalo muja ple svetone prorokonengere. (aiōn g165) 71 Vazdinda amende zorale Spasitelje te spasini amen amare neprijateljendar hem sa e manušengere vastendar kola mrzinena amen. 72 Mothovđa milost amare pradadende hem ispuninda plo sveto savez, 73 i sovli savi halja e Avraameše amare pradadese: 74 so ka ikali amen amare neprijateljengere vastendar te šaj služina lese bizi dar 75 ani svetost hem ani

2 A ano adava vreme kad o Jovan bijandilo, e rimesoro caro o Avgust naredinda te čerel pe popis oto sa o manuša ano carstvo. 2 Adava inele prvo popis čerdo sar o Kvirinije vladini ine ani Sirija. 3 I sa o manuša džeze ko dizja kaj bešle ine lengere preci te prijavinen pe zako popis. 4 Aðahar da o Josif, adalese so inele potomko e carosoro e Davidesoro, dželo tari diz Nazaret oti regija Galileja ko gav Vitlejem oti regija Judeja, kote o David bijandilo. 5 Dželo adari sar te prijavini pe zako popis pe verenicaja e Marijaja koja inele khamni. 6 I sar on inele ano Vitlejem, alo e Marijakoro vreme te bijani. 7 I bijanda ple prvone čhavore. Paćarda le hem pašljarda le ano jasle adalese so ki gostonica na inele than olende. 8 Adaja rat paše uzalo Vitlejem inele nesave pastirija kola arakhena ine pumare bakren ko polje. 9 I otojekhvar o andeo e Gospodesoro terdino uzalo lende hem i slava e Gospodesiri osvetlinda len, i on but darandile. 10 A o andeo phenda lende: “Ma daran! Ače, anava tumende šukar lafi oto baro bahtalipe savo ka ovel sa e manušende! 11 Avdive, ani e Davidesiri diz bijandilo tumende o Spasitelj kovai o Hrist o Gospod. 12 A palo akava znako ka pendžaren le: ka arakhen e čhavore paćarde hem sar pašljola ano jasle.” 13 Otojekhvar uzalo andeo mothovđa pe bari vojska e andelendar savi hvalinda e Devle vaćerindoj: 14 “Slava ko učipe e Devlese, a ki phuv mir e manušende kolencar o Devel zadovoljno!” 15 I kad o andelja irinde pe ko nebo, o pastirija phende jekh averese: “Hajde te dža di o Vitlejem hem te dikha adava so phenda amende o Gospod.” 16 I džeze sigate, hem arakhle e Marija, e Josife hem e čhavore sar pašljola ano jasle. 17 A kad dikhle e čhavore, vaćerde averende sa so ine lende phendo e čhavorestar. 18 I inele zadihvime sare kola šunde adava so o pastirija vaćerde. 19 A i Marija sa adava garavđa pese ano vilo hem razmislinda adalestar. 20 I o pastirija džegefse slavindoj hem

hvalindoj e Devle zako sa okova so šunde hem inele dešu duj berš, palo adeti, hem ov dželo olencar so dikhle baš adahar sar so ine lende phendo. **21** adari te slavini o prazniko. **43** Kad nakhlo o prazniko, Kad nakhle ofto dive, kad e čavore valjande te obrezinen, dinde le anav Isus – sar so vičinda le o Josif hem i Marija lelje te džanfse, a na džande so lengoro čhavo o Isus ačhilo ano Jerusalim. **44** Sar andeo angleder so i Marija ačhili khamni. **22** Kad alo o mislinde dai o Isus maškar manuša kola putujinde vreme zako adeti i daj te ocistini pe palo e Mojsijasoro olencar, džeje jekh dive phirindoj, a onda lelje te roden zakoni, o Josif hem i Marija ande e Isuse ano Hram ko Jerusalim te preden le e Gospodese **23** (sar soi pisime ano zakoni e Gospodesoro: "Svako murš te roden le. **45** I kad našti ine te arakhen le, irinde pe ko Jerusalim prvenco te ovel posvetime e Gospodese") **24** hem te bešela maškar o verakere učitelja, sar šunela len den žrtva (sar soi phendo ano zakoni e Gospodesoro: "duj tikore golumija ili duj terne golumija"). **25** A ano pe zako lesoro džandipe hem zako lesere odgovorija. Jerusalim inele jekh manuš palo anav Simeon. Ov **48** I kad dikhlja le lesoro dad hem lesiri daj, inele inele pravedno hem pobožno. Adžičeri ine te avel o iznenadime. Lesiri daj phenda lese: "Mlo čhavo, vačer Mesija te spasini e Izraelconen, hem o Sveto Duhu sose adava čerdan amendē? To dad hem me but inele upro leste. **26** O Sveto Duhu mothovđa lese da angleder so ka merel, ka dikhel e Gospodesere len: "Sose rodinđen man? Na džanden li so valjani te Mesija. **27** I o Sveto Duhu phenda lese te džal ko ovav ano čher mle Dadesoro?" **50** A i Marija hem Hram, i ov dželo. Tegani o Josif hem i Marija ande e čavore e Isuse ano Hram sar te čeren o adeti o Josif na halile so o Isus manglia te phenel lende savoi palo Zakoni. **28** Kad o Simeon dikhla e čavore adaleja. **51** I palo adava, o Isus irinda pe olencar e Isuse, lelja le ki angali hem hvalinda e Devle Nazaret hem ine lende poslušno. A lesiri daj garavda vačerindoj: **29** "Gospode, akana šaj me, o sluga klo, pese ano vilo sa adava so ulo. **52** A o Isus ulo po mudro hem barjola ine ano telo, hem sa više barjola te merav ano mir sar so phendan maje. **30** Adalese ine ano jačha e Devlese hem e manušendē.

so mle jačha dikhle to spasenje, **31** savo spremindan anglo sa o nacije. **32** Akava spasenje ka ovel svetlost te mothoj tut avere nacijende hem ka anel slava te narodose, e Izraelconende." **33** E Isusesoro dad hem i daj divinde pe adaleja so o Simeon vačerđa olestar. **34** Tegani o Simeon blagoslovinda len hem phenda e Marijače, e Isusesere dajaće: "Dikh, akavai čavoro birime te čerel buten te peren hem te ušten ano Izrael. Ovi odredime te ovel e Devlesoro znako, ali but džene ka odbacinen le. **35** Adava ka ovel sar te mothoven pe bute manušengere garavde mislijia. A o mači ka posaj ti duša." **36** A adari da inele i proročica i Ana, i čhaj e Fanuilesiri, oto pleme e Asiresoro. Oj inele ano purane berša. Efta berš živinda ple romeja, **37** a palo adava živinda sar udovica di ottovardešu štarto berš. Stalno inele ano Hram, i dive i rat slavinda e Devle an postiba hem ano moliba. **38** I samo so o Simeon završinda ple vačeribnaja, i Ana nakhini di o Josif hem i Marija zahvalindoj e Devlese zako čavoro. I lelja te vačeri e čavorestar sarijende adari kola adžičerde upro Devel te otkupini o Jerusalim. **39** Kad o Josif hem i Marija čerde sa soi palo zakoni e Gospodesoro, irinde pe ki pumari diz Nazaret ki Galileja. **40** A o čavoro barjola ine hem zoraljola. Pherdola ine mudrost hem i milost e Devlesiri inele upro leste. **41** E Isusesoro dad hem i daj svako berš zako prazniko Pasha džana ine ki diz Jerusalim. **42** Kad e Isuse

3 Kad o caro o Tiberija vladinda upro e Rimesoro carstvo dešupandžto berš, o Pontije Pilat vladinda ani Judeja, o Irod vladinda ani Galileja, a lesoro phral o Filip vladinda ani Itureja hem ani Trahonitada, o Lisanije vladinda ani Avilina, **2** hem o Ana hem o Kajafa inele šerutne sveštenici, o lafi e Devlesoro alo e Zaharijasere čhavese e Jovanese ki pustinja. **3** I o Jovan dželo ko sa o krajo e lenjakoro Jordan te propovedini e manušendē da valjani te pokajinen pe zako pumare grehija hem te oven krstime sar te mothoven dai lende oprostime o grehija. **4** Sar so angleder pisindā o proroko o Isaija, o Jovan inele "o glaso so vičini ani pustinja: 'Pripreminen o drom e Gospodese, ravnonen lese o droma! **5** Svako dolina te pherđol a svako planina hem brego te peren! O bange droma te oven ispravime a o neravna droma te oven ravnome! **6** I sa o manuša ka dikhen e Devlesoro spasenje." **7** Akava o Jovan vačerđa butendē kola iklike te krstini len: "E sapengere čhavalen! Ko vačerđa tumende da šaj te našen oti e Devlesiri holi savi avela? **8** Tumare životaja mothoven da čače pokajinden tumen! I ma mislinen dai dovoljno te phenen: 'Amaroi pradad o Avraam.' Phenava tumende da o Devel hem akale barendar šaj te vazdel čhavem e Avraame. **9** Ače o tover oto sudo e Devlesoroi već vazdime te čhinel o kašta ano

korenio. I svako kaš savo na bijani šukar bijandipe ka O Elmadam inele čhavo e Iresoro. 29 O Ir inele čhavo čhinel pe hem ka frdel pe ani jag.” 10 A o narodo e Isusesoro. O Isus inele čhavo e Eliezeresoro. O pučlja le: “So valjani te čera?” 11 O Jovan phenda Eliezer inele čhavo e Jorimesoro. O Jorim inele čhavo lende: “Kas isi duj gada, jekh valjani te del okolese e Matatesoro. O Matat inele čhavo e Levijesoro. 30 O kas nane. A kas isi hajbnase, te čerel isto adahar.” Levije inele čhavo e Simeonesoro. O Simeon inele 12 Nesave carinici da ale te krstini len o Jovan, i čhavo e Judasoro. O Juda inele čhavo e Josifesoro. pučle le: “Učitelju, so amen te čera?” 13 A ov phenda O Josif inele čhavo e Jonamesoro. O Jonam inele lende: “Ma roden buderí porez okolestar so o zakoni čhavo e Eliakimesoro. 31 O Eliakim inele čhavo e phenela tumende te roden.” 14 I nesave vojnici da Melejasoro. O Meleja inele čhavo e Menasoro. O pučle e Jovane: “A so amen te čera?” A ov phenda Mena inele čhavo e Matatasoro. O Matata inele čhavo lende: “Nikastar ma len pare ki sila ili so ka tužinen e Natanesoro. O Natan inele čhavo e Davidesoro. len hovavne hem oven zadovoljna tumara plataja.” 15 32 O David inele čhavo e Jesejesoro. O Jesej inele A o narodo adžičerđa e Mesija hem sare pučle pe čhavo e Jovidesoro. O Jovid inele čhavo e Voozesoro. nane li o Jovan adava. 16 Adalese o Jovan phenda O Vooz inele čhavo e Salmonesoro. O Salmon sarijende: “Me krstinava tumen panjeja, ali avela o po inele čhavo e Naasonesoro. 33 O Naason inele baro mandar, kase na injum dostojno ni o dorikha čhavo e Aminadavesoro. O Aminadav inele čhavo e otu obuća te phravav. Ov ka krstini tumen e Svetone Admiresoro. O Admin inele čhavo e Arrisoro. O Arni Duhija hem jagaja. 17 Ano vas lese i lopata te čistini inele čhavo e Esromesoro. O Esrom inele čhavo e o gumno plo hem te odvojini o div taro Ijske. O div Faresesoro. O Fares inele čhavo e Judasoro. 34 O ka čhivel pese ki šupa, a o Ijske ka tharel jagaja savi Juda inele čhavo e Jakovesoro. O Jakov inele čhavo nikad na mudardola.” 18 Adahar, sar hem bute avere i Isaakesoro. O Isaak inele čhavo e Avraamesoro. lafencar o Jovan vaćerđa lende o Šukar lafi. 19 A e O Avraam inele čhavo e Tarasoro. O Tara inele vladare e Irode o Jovan ukorindja adalese so lejla čhavo e Nahoresoro. 35 O Nahor inele čhavo e romnjače ple phralesere romnja e Irodijada hem zako Seruhesoro. O Seruh inele čhavo e Ragavesoro. O but avera bišukar buća save čerda. 20 Tegani o Irod Ragav inele čhavo e Falekesoro. O Falek inele čhavo čerda aver bišukaripe: čhivda e Jovane ko phandipe. e Everesoro. O Ever inele čhavo e Salasoro. 36 O 21 Kad sa o manuša krstinde pe, krstinda pe hem Sala inele čhavo e Kainamesoro. O Kainam inele o Isus. I tegani sar o Isus molini pe ine, phravdilo čhavo e Arfaksadesoro. O Arfaksad inele čhavo e o nebo, 22 a o Svetu Duhu huljilo upro leste ano Simesoro. O Sim inele čhavo e Nojesoro. O Noje oblik e golubesoro. A taro nebo šundilo o glaso e inele čhavo e Lamehesoro. 37 O Lameh inele čhavo e Devlesoro: “Tu injan mlo Čhavo o volume! Tuja injum Matusalasoro. O Matusala inele čhavo e Enohesoro. bahtalo!” 23 O Isus počindja pli služba anglo narodo O Enoh inele čhavo e Jaretesoro. O Jaret inele kad inole di ko trijanda berš. O narodo smatrinda čhavo e Malaleilesoro. O Malaleil inele čhavo e dai o Isus čhavo e Josifesoro. O Josif inele čhavo Kainamesoro. 38 O Kainam inele čhavo e Enosesoro. e Ilijasoro. 24 O Ilijia inele čhavo e Matatesoro. O O Enos inele čhavo e Sitesoro. O Sit inele čhavo e Matat inele čhavo e Levijesoro. O Levije inele čhavo e Adamesoro. O Adam inele čhavo e Devlesoro.

Melhisoro. O Melhi inele čhavo e Janajesoro. O Janaj inele čhavo e Josifesoro. 25 O Josif inele čhavo e Matatijesoro. O Matatije inele čhavo e Amosesoro. O Amos inele čhavo e Naumesoro. O Naum inele čhavo e Esljasoro. O Eslja inele čhavo e Nangejesoro. 26 O Nangej inele čhavo e Maatesoro. O Maat inele čhavo e Matatijesoro. O Matatije inele čhavo e Semeinesoro. O Semein inele čhavo e Josihesoro. O Josih inele čhavo e Jodasoro. 27 O Joda inele čhavo e Joananesoro. O Joanan inele čhavo e Risasoro. O Risa inele čhavo e Zorovavelesoro. O Zorovavel inele čhavo e Salatiilesoro. O Salatiil inele čhavo e Nirisoro. 28 O Niri inele čhavo e Melhisoro. O Melhi inele čhavo e Adisoro. O Adi inele čhavo e Kosamesoro. O Kosam inele čhavo e Elmadijasesoro.

4 A o Isus, pherdo e Svetone Duhija, irindja pe tari len Jordan; i oto Duhu inele legardo ki pustinja, 2 kaj inele saranda dive iskušime e bengestar. I na halja ništa adala dive, a kad nakhle adala dive, tegani bokhalilo. 3 I o beng phenda lese: “Te injan o Čhavo e Devlesoro, vaćer akale barese te ovel maro.” 4 A o Isus phenda lese: “Pisimei ano Svetu lil: ‘O manuš naka živini samo oto maro.’” 5 I o beng legarda le ko učo than hem otojekhvar mothovđa lese sa o carstvija e phuvjakere, 6 i phenda lese: “Tuće ka dav sa akava zoralipe hem i slava olengiri adalese soi maje dindi, i dava la kase me mangava. 7 Adalese, te peljan ko kočija angla mande, sa ka ovel klo.” 8 I o Isus phenda lese: “Pisimei ano Svetu lil: ‘Per ko kočija

samo anglo Gospod, to Devel, hem samo ole kande!" bišukare duhoja hem oto sa o glaso vičindā: 34 "Oh, 9 I o beng anda le ko Jerusalim hem čhivđa le upro so mangeja amendar, Isuse Nazarećanine? Aljan li naj učo than e Hramesoro hem phenda lese: "Te injan te uništine amen? Džanav ko tu injan: o Sveco e o Čhavo e Devlesoro, frde tut akatar tele! 10 Adalese Devlesoro." 35 Tegani o Isus ukorinda le: "Phand soi pisime: 'Ka naredini ple andelende te arakhen tut, to muj hem ikljov olestar!' I o demoni frdinđa le ki 11 te akharen tut ko vasta te na khuve tut preja ko phuv anglo sarijende, iklilo olestar hem ni hari na bar." 12 O Isus phenda lese: "Hem akavai phendo dukhavđa le. 36 I sare but začudinde pe hem vačerde ano Sveti lili: 'Ma kušin e Gospode, te Devle.' 13 jekh avereja adahar: "Savo li vačeriba adava da I kad završinda svako kušnja, o beng cidinda pe regija Galileja ano zoralipe e Duhosoro, i šundilo o Isusestar šundilo ko sa o pašutne thana. 38 O Isus glaso olestar ko sa o krajo. 15 I sikavđa e manušen iklilo tari sinagoga hem dželo ko čher e Simonesoro. olende ano sinagoge hem inele pohvalime sarijendar. E Simonesere sasuja inele bari jag. I on zamolinde le 16 I o Isus alo ki diz Nazaret kote barilo hem, palo plo te sasljari la. 39 I o Isus terdino uzalo late, naredinda adeti ko savato, đerdinda ki sinagoga. Uštino te čitini, e jagaće hem oj muklja la. I odmah uštini hem lelja te 17 a ine lese dindo o lili e prorokosoro e Isaijasoro. Ov poslužini len. 40 Kad o kham huljilo, sarijen kolen phravđa o lili hem arakhlija o than kaj inele pisime: 18 inele namborne manuša oto razna nambormipa, "O Duhoi e Gospodesoro upra mande, adalese so ande len koro Isus. A ov upra svakoneste olendar pomazinda man te vačerav o šukar lafi e čororenđe. čhivđa ple vasta hem sasljarda len. 41 A butendar da Bičhalda man te proglasinav e phandlende da ka iklile o demonja vičindoj hem vačerindo: "Tu injan oven oslobodime, e kororenđe da ka irini pe lende o o Čhavo e Devlesoro!" O Isus pretinda len hem na dikhiba, e mučimenđe da ka oven slobodna, 19 te muklja lende te vačeren adalese so džande dai ov o proglasinav o adžicerdo berš oti e Gospodesiri milost." Hrist. 42 Kad disilo, o Isus iklilo tari diz hem dželo ko 20 Tegani phandija o lili, irinda le e slugaste, i beštilo te jekh čučo than. I but džene rodinde le. Ale di leste sikaj. I sare ani sinagoga dikhle ano leste. 21 A o Isus hem na mukena le ine te džalfse olendar. 43 A ov lelja te vačeri lende: "Avdive pherdile akala lafija save phenda lende: "I ko avera dizja valjani te vačerav o šunden tumare kanencar." 22 I sare šukar vačerde šukar lafi oto carstvo e Devlesoro adalese so zako olestar hem inele zadivime oto šukar lafija save iklile adava injum bičhaldo." 44 I o Isus nastavinda te propovedini ano e judejakere sinagoge.

čhavo?" 23 A ov phenda lende: "Čače ka vačeren maje akaja poslovica: 'Doktore, saslijar korkore tut!' So šundam so ulo ano Kafarnaum, čer hem akate, ano to than kaj barijan." 24 I phenda: "Čače, vačerava tumenđe, nijekh proroko nane prihvativme ano plo than kaj barilo. 25 I čače, vačerava tumenđe, inele but udovice ano Izrael e Ilijase ano vreme, kad na pelo bršim trin berš hem šov masek i ulo baro bokhalipe ki sa i phuv. 26 I nijekhaće olendar na inele bičhaldo o Ilijia sem e udovicică ki e abandijengiri diz Sarepta uzalo Sidon. 27 I inele but gubavci ano Izrael ano vreme e prorokosoro e Jelisejesoro, i nijekh olendar na inele sasljardo, sem o Neman o Sirijco." 28 I sare ani sinagoga pherdile holi kad šunde adava. 29 I uštine hem ispudinde le tari diz, i legarde le upre ko brego upro savo lengiri diz inele vazdime te šaj frden le odupral. 30 Ali o Isus nakhino maškar olende hem dželo. 31 I o Isus huljilo ani e galilejakiri diz Kafarnaum, i sikavđa e manušen ko savato. 32 I on inele zadivime lesere sikavibnaja adalese so lesoro vačeriba inele ano autoritet. 33 A adari, ani sinagoga, inele manuš opsednutime e demonesere

mačhengoro. 10 Ađahar da i dar dolinda e Jakove učitelja e Zakonestar lejje te buninen pe vaćerindoj hem e Jovane, e Zevedejesere čhaven, kola inele e Isusesere učenikonendje: "Sose tumen hana hem e Simonesere amala. I o Isus phenda e Simonese: pijena e carinikomencar hem avare grešnikonencar?" "Ma dara! Od akana manušen ka dole." 11 I kad 31 I o Isus phenda lende: "E sastende na valjani ikalde o čamcija upri phuv, ačhavde sa hem džeze doktori, nego e nambormende. 32 Me na aljum palo leste. 12 I jekhvar o Isus inele ki nesavi diz, i te vičinav ko pokajanje e pravednikonen, nego e nekotar anglo leste iklilo manuš pherdo gubaja. So grešnikonen." 33 A on phende lese: "E Jovanесere e dikhlija e Isuse, pelo anglo leste mujeja di phuv hem Krstiteljesere učenici but postinena hem molinena, molinda le vaćerindoj: "Gospode, te mangeja, šaj te adahar hem e farisejengere učenici, a te učenici hana sasljare man!" 13 I o Isus pružindra plo vas, dolinda le hem pijena." 34 A o Isus phenda lende: "Sar šaj te hem phenda: "Mangava, ov sasljardo!" I otojekhvar i terinen e mladoženjasere amalen te postinen kadi guba cidindra pe olestar. 14 Tegani naredinda lese: olencar o mladoženja? 35 Ali ka aven o dive kad "Ma vaćer nikase akalestar, nego dža mothov tut e o manuša ka len lendar e mladoženja. Tegani, ko sveštenikose hem de žrtva zako to očistiba, sar so adala dive, ka postinen." 36 I vaćerđa lende akaja naredinda o Mojsije, zako svedočanstvo olende." 15 A uporedba: "Niko na sivela o kotor e neve fostenestar o glaso e Isusestar šundola ine sa po dur, i but džene ko purano fostani sar te pherel i rupa; adalese so čedena pe ine te šunen le hem te oven sasljarde oto hem o nevo ka pharavđol, a ko purano naka avel o pumare nambormipa. 16 A ov cidelia pe ine ko čuće kotor e nevestar. 37 I niko na čhorela i nevi mol ano thana hem molini pe. 17 I jekh dive o Isus sikavđa ano purane morčha. Te čerđa pe adahar, kad i nevi mol jekh čher, a o fariseja hem o učitelja e Zakonestar, ka zreloni, ka pharaj o morčha hem ka čhordol, a o hem o nevo ka očistiba, sar so adala dive, ka postinen." 38 Nego, i nevi mol valjani te čhorel pe ano neve morčha. 39 I nijekh, kova pilja i Gospodesoro inele upro Isus te sasljari. 18 I nesave purani mol, na mangela i nevi, adalese so vaćeri: manuša ande upri nosiljka jekhe manuše kova našti 'dovoljnoi i purani'."

ine te phirel ni te mrdini. Mangle te anen le andre hem te čhiven le anglo Isus. 19 I adalese so taro narodo našti ine te arakhen kotar te anen le andre, uklinde upro čher, čerde rupa ko tavani hem adathar mukle le sa e nosiljkaja ko maškar anglo Isus. 20 I kad o Isus dikhlija lengiri vera, phenda: "Manušeja, oprostimeći će te grehija!" 21 I o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pučle pe ana pumende: "Kovai akava so hulini? Ko šaj te oprostini o grehija sem o jekh Devel?" 22 A o Isus džandža lengere mislijia, i phenda lende: "Sose adahar mislinena? 23 Soi po lokhe te phenel pe: 'Oprostimeći će te grehija' ili te phenel pe: 'Ušti hem phir?' 24 Ka dokažinav tumende da man, e Čhave e manušesere, isi pravo ki phuv te oprostinav o grehija." Tegani phenda e manuše kova našti ine te phirel: "Tuće vaćerava! Ušti, le ti nosiljka hem dža čhere!" 25 I o manuš odmah uštino anglo lende, lejja i nosiljka hem dželo čhere slavindoj e Devle. 26 I sare začudinde pe, hvalinde e Devle, pherdile dar hem vaćerde: "Avdive dikhlijam bare čudesija!" 27 I palo adava, o Isus iklilo adathar hem dikhlija e cariniko palo anav Levije sar bešela ko than kotar čedela pe o porez, i phenda lese: "Phir pala mande!" 28 I ov uštino, ačhavda sa hem dželo palo leste. 29 I o Levije spremindra lese baro hajba pese ano čher, hem adari inele but carinici hem avera kola beštine olencar uzalo astali. 30 Tegani o fariseja hem lengere

6 Ko jekh savato o Isus nakhino maškarlo njive. A lesere učenici čedinde e divesoro klaso, morde le vastencar hem hale. 2 Tegani nesave fariseja phende: "Sose čerena adava so palo Zakoni na tromal pe ko savato?" 3 O Isus phenda lende: "Na čitinden li ano Sveti lili adava so čerđa o David kad bokhalile ov hem okola so inele oleja? 4 Đerdindra ano čher e Devlesoro, lejja hem halja o posvetime maro, savo nikase na inele muklo te han sem e sveštenikonendje, hem čak dindra le okolende so inele oleja te han." 5 I phenda lende: "Me, o Čavo e manušesoro, injum gospodari e savatesoro." 6 Ko aver savato, o Isus đerdindra ki sinagoga hem sikavđa. I adari inele jekh manuš kasoro desno vas inele šuko. 7 Tegani o učitelja e Zakonestar hem o fariseja posmatrinena le ine te dikhen na li ko savato ka sasljari, sar te šaj tužinen le. 8 A ov džandža lengere mislijia hem phenda e manuše kas inele šuko vas: "Ušti hem terđov ko maškar!" I ov uštino hem terdino. 9 A o Isus phenda lende: "Te pučav tumen: so tromal pe te čerel pe ko savato: šukaripe ili bišukaripe? Te spasini pe o džidvidipe ili te uništini pe?" 10 I dikhindojano sarijende, phenda lese: "Pružin to vas!" I ov čerđa adahar hem lesoro vas ulo sasto. 11 A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pherdile bari holi hem vaćerde maškara pumende so šaj te čeren e Isusesere. 12 Adala dive, o

Isus dželo ki gora te molini pe. I nakhavđa sa i rat ani šaj te dobinen? Hem o grešnici čerena adžahar. **34** Te molitva e Devlese. **13** Kad dislilo, vičindā kora peste dindēn ko zajam pare okolendē kastar adžičerenā te ple učenikonen hem birindā olendar dešu dujen, irinen tumenđe, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o kolen vičindā apostolja: **14** e Simone kole vičindā grešnici dena ko zajam jekh averese te šaj irini pe Petar, hem lesere phrale e Andreja, e Jakove hem e lende edobor. **35** Nego, volinen tumare neprijateljen, Jovane, e Filipe hem e Vartolomeje, **15** e Mateje hem čeren lende šukaripe hem den len ko zajam bizo e Toma, e Jakove e Alfejesere čhave hem e Simone nisavo adžičeriba te irini pe tumenđe adava! I o kovai vičime Zilot, **16** e Juda e Jakovesere čhave, Devel ka del tumen bari nagrada. I ka oven čhave hem e Juda e Iskariote, kova ulo izdajniko. **17** I o Isus e Najbaresere, adalese soi ov šukar hem premalo huljindoj olencar, terdino ko ravno than. A adari inele nezahvalna hem premalo bišukar. **36** Oven milosrdna sa edobor lesere učenici hem but narodo taro but sar soi milosrdno tumaro Dad kovai ano nebo!" **37** thana e judejakere, dī hem tari diz Jerusalim, hem "Ma sudinen hem čače naka sudini pe tumenđe! I ma taro e tiresere hem e sidonesere pašutne thana savei osudinen hem čače naka oven osudime! Oprostinen uzalo more. **18** Ale te šunen le hem te oven saslijarde hem ka oprostini pe tumenđe! **38** Den hem ka del oto pumare nambormipa. A saslide hem okola kolen pe tumenđe: mera šukar, pritiškime, tresime hem mučindē o bišukar duhija. **19** I sa o manuša rodinde prepherti ka čhivel pe tumenđe ki angali. Adalese te pipinen le adalese so baro zoralipe ikljola ine so, sava meraja merinena, esavkaja ka merini pe olestar hem saslijari sarijen. **20** I o Isus dikhija ano tumenđe." **39** I vačerđa lende akaja uporedba: "Šaj li o ple učenici, i lelja te vačeri: "Bahtale injen tumen o kororo te legari e korore? Na li soduj ka peren ki rupa? čorore, adalese soi o carstvo e Devlesoro tumaro! **40** Nane o učeniku upreder o učitelj. I svako kovai **21** Bahtalei okola kolai akana bokhale, adalese so o sikavdo sa, ka ovel samo sar plo učitelj. **41** A sose Devel ka čaljari tumen! Bahtalei okola kola akana dikheja i trunka ani jakh te phralesiri, a i greda ani ti rovna, adalese so ka asan! **22** Bahtale injen kad o jakh na primetineja? **42** Sar šaj te phene te phrales: manuša mrzinena tumen, kad odbacina tumen, 'Phrala, aš te ikalavtar i trunka ot i jakh', a korkoro na uvredinena tumen hem lađarena tumen da injen dikheja i greda ani ti jakh? Dujemujengereja, najangle bišukar adalese so verujinena ana mande, ano Čhavo ikal i greda te jakhatar, i tegani šukar ka dikhe te ikale e manušesoro! **23** Tegani radujinen tumen hem i trunka te phralesere jakhatar." **43** "Nijekh Šukar kaš ripinen oto bahtalipe, adalese so adžičeri tumen na dela bišukar plod, sar so nijekh bišukar kaš na bari nagrada ko nebo! Adalese so, adžahar čerena dela šukar plod. **44** Adalese so svako kaš pendžari pe ine hem lengere pradada e prorokonencar. **24** Ali palo lesoro plod. Sar so džanen, o smokve na čedena jao tumenđe e barvalendē, adalese so već leljen pe oto kare ni o drakha na čedena pe ot i kupina. **45** E tumari uteha! **25** Jao tumenđe kola akana injen šukare manuše isi šukaripe ano vilo, i adžahar, ple čaljarde, adalese so ka oven bokhale! Jao tumenđe vilestar ikali šukaripe, a o bišukar manuš ple vilestar kola akana asana, adalese so ka tugujinen hem ka ikali bišukaripe. Adalese so e manušesoro muj vačeri roven! **26** Jao tumenđe kad sa o manuša vačerena adava sojai lesoro vilo pherdo." **46** "Sose vičinena šukar tumendar, adalese so adžahar vačerena ine man: 'Gospode, Gospodel!', a na čerena okova so hem lengere pradada e hovavne prorokonendar." **27** vačerava? **47** Svako kova avela mande hem šunela "A vačerava tumenđe so šunena: Volinen tumare mle lafija hem čerela len, ka mothovat tumenđe upra neprijateljen! Čeren šukaripe okolendē so mrzinena kastei: **48** Ovi upro manuš kova čerindo plo čher tumen! **28** Blagoslovinen okolen so dena tumen handlja hem čerđa hor, čerđa o temelji upro bar hem armanja! Molinen tumen okolendē so čerena tumenđe vazdinđa o čher. I kad ale o panja, i len khuvđa ko bišukaripe! **29** Okolese kova khuvela tut ki čham, irin adava čher, ali našti ine te potresini le adalese soi hem aver čham. Okolese kova lela to ogrtaci, ma čerđo šukar. **49** A okova kova šundža mle lafija, a na zabranin te lel tatar hem o gad. **30** De svakonese kova čerđa len, ovi upro manuš kova čerđa plo čher ki phuv rodeli tatar nešto, hem te neko lela okova soi klo, ma bizo temelji, ko savo khuvđa i len hem otojekhvar rode adava palal. **31** I sar so mangena avera te čeren peravđa le, i oto čher uli bari ruševina."

tumende, adžahar čeren tumen olende. **32** Te volineno samo okolen kola tumen volineno, savi pohvala šaj te dobinen? Adalese so hem o grešnici volineno okolen kola olen volineno. **33** Adžahar da, te čerđen šukaripe okolendē kola tumenđe čerena šukaripe, savi pohvala

7 A kad o Isus završinda plo vačeriba anglo narodo, derdindā ki diz Kafarnaum. **2** A jekhe rimljanengere kapetane, kova inele upreder šel vojnici, ine sluga kova inele namborme, anglo meriba, a ceninda le.

3 I kad o kapetani šunda e Isusese, bičhalda koro našali pli vera ana mande." 24 Kad e Jovanесere leste nesave jevрejengere starešinen te pučen le te manuša džele, o Isus leja te vaćeri e narodose e šaj avel te saslijari lesere sluga. 4 A kad ale koro Jovanestar: "So ikliljen ki pustinja te dikhen? I trska Isus, Šukar zamolinde le vaćerindo: "Ov zasluzini te sava phudela i barval? 25 Ili so ikliljen te dikhen? E cäre lese adava, 5 adalese so volini amare narodo, manuše ano barvale šeja urjavde? Na! Okola ano a cërđa amende hem sinagoga." 6 I o Isus dželo skupa šeja hem so živinena ano luksuz, eće tane ano olencar. A kad inele paše uzalo čher, o kapetani palate. 26 Ili so ikliljen te dikhen? E proroko? Oja, bičhalda lese ple amalen vaćerindo: "Gospode, ma vaćerava tumende, ovi po više oto proroko! 27 Ovi mučin tut, adalese so na injum dostoјno te đerdine okova kastar pisime ano Sveti lili: 'Ače, bičhalava mle maje ko čher. 7 Adalese na dikhlijum man dostoјno glasniko angla tute, kova ka pripremini će o drom.' 28 te avav di tute. Nego samo naredin hem mlo sluga Vaćerava tumende: maškar okolende kolai bijande ka ovel sasto. 8 Adalese so hem me injum manuš e đuvljendar nijekh nane po baro e Jovanestar, a o talo autoritet, hem isi man vojnici teleder mande. najtikoro e Devlese ano carstvo po baroi olestar." I jekhese vaćerava: 'Dža!', i ov džala. A averese 29 I sa o manuša hem o carinci kola šunde adava, vaćerava: 'Ava!', i ov avela. A mle slugase vaćerava: pendžarde dai e Devlesoro sikaviba čačikano, adaleja 'Ćer adava!', i ov čerela." 9 A kad o Isus šunda adava so krstinde pe e Jovanесere krstibnaja. 30 A o fariseja olestar, iznenadinda pe, irinda pe nakoro narodo kova hem o učitelja e Zakonestar odbacinde o plan e džala ine palo leste hem phendä: "Vaćerava tumende, Devlesoro pumenđe. Oni adala so na mangle o Jovan na arakhlijum nijekhe ano Izrael te ovel le esavki te krstini len. 31 O Isus phendä: "Kasar akana te vera." 10 I kad okola kola inele bičhalde irinde pe uporedinav e manušen oti akaja generacija? Kasei čhere, arakhle e sluga saste. 11 Na but palo adava, slična? 32 Sličnai e čhavorende kola bešena ko trg o Isus dželo ki diz savi vičini pe Nain. Oleja dželete hem vaćerena jekh averese: 'Bašaldam tumende lesere učenici hem but narodo. 12 A kad alo paše veselo, a na čhelden! Đilabđam tužno, a na runden!' uzalo udar e dizjakoro, reslja e dizutnen sar legarena 33 Adahar, kad alo o Jovan o Krstitelj, ni halja maro ni e mule čhave, kova inele jekhoro pe dajaće koja inele pilja mol, a phenena: 'O demoni ano leste!' 34 A kad udovica. But dizutne džana ine e dajaja te parunen e aljum me, o Čhavo e manušesoro, hava hem pijava, čhave. 13 I kad dikhija la o Gospod, pelo lese žal a phenena: 'Eće manuš halano hem mato, amal e olaće hem phendä laće: "Ma rov!" 14 I alo paše hem carinikonengoro hem e avere grešnikonegoro! 35 Ali i dolinda pe upro nosilja, i tegani okola so akharde mudrost e Devlesiri dokažini pe sa lakere čhavendar." terdine. A o Isus phendä: "Terneja, tuće vaćerava, 36 Nesavo farisej palo anav Simon vičinda e Isuse te ušti!" 15 I o mulo beštino hem lejja te vaćeri, i o avel te hal koro leste. Ov đerdinda e farisejese ko Isus dindia le lesere dajaće. 16 Tegani sare darandile čher hem čhivda pe uzalo astali. 37 I eće, adari ali i hem slavinde e Devle vaćerindo: "Baro proroko ikilo đuvli kolaće džanda pe dai grešnica ani diz, adalese maškar amende!" hem: "O Devel alo te pomožini so šunda da o Isus inele uzalo astali e farisejese ple narodose!" 17 I adava šundilo ki sa i phuv e ko čher, i anda miris ko čaro savo inele čerdo oto jevřejengiri hem ko sa o pašutne thana. 18 I sa adava šužo bar. 38 I terdindo palo lesere pre, rundu hem e Jovanese e Krstiteljese vaćerde lesere učenici. lelja te sampaćeri lesere pre ple asvencar hem koslja Tegani o Jovan vičinda kora peste nesave dujen ple len ple balencar. I tegani čumudinda lesere pre hem učenikonendar 19 hem bičhalda len koro Gospod Isus makhija len miriseja. 39 Kad adava dikhija o farisej vaćerindo: "Tu li injan adava kova valjani te avel ili te kova vičinda le, phendä ana peste: "Tei akava manuš adžićera avere?" 20 I adala manuša ale koro Isus proroko, ka džanel ine koji hem savi akaja đuvli koja hem phende: "O Jovan o Krstitelj bičhalda amen kora pipini le – dai grešnica." 40 A o Isus phendä lese: tute vaćerindo: "Tu li injan adava kova valjani te avel "Simone, isi man nešto te vaćerav će." A ov phendä: ili te adžićera avere?" 21 Baš tegani o Isus sasljarda "Učitelju, vaćer!" 41 I o Isus phendä: "Duj džene buten oto nambormipa, oto pharipa hem oto bišukar inele dužnici nesave manuše kova dela pare ko duhija, hem bute kororenđe dindia dikhiba. 22 Tegani o zajam. Jekh dugujini lese panšel e rimljanengere Isus phendä e Jovanесere učenikonende: "Džan hem denarija, a o dujto pinda. 42 Adalese so na ine len vaćeren e Jovanese so dikhlijem hem so šunden: o te irinen, ov oprostinda o dugo sodujende. Kova, korore dikhena, o bange phirena, o gubavci čistinena onda, olendar više ka volini le?" 43 O Simon phendä: pe, o kašuke šunena, o mule uštena, e čororenđe "Mislinava da okova kase oprostinda više." Tegani ov vaćeri pe o Šukar lafi. 23 I bahtaloi okova kova na phendä lese: "Oja, šukar phendan." 44 Irinda pe nakori

đuvli, i phendā e Simonese: "Dikheja li akala đuvlja? okola kola e šukare hem e bimelale vileja šunena o Đerdindum tuće ko čher, pani mle prende na anđan, Lafi hem ičerena le sa đikote na anena šukar plod." aoj sampaćerda mle pre ple asvencar hem kosilja len 16 "Niko na tharela i svetiljka te učhari la čareja ili te ple balencar. 45 Na pozdravindan man čumudipnaja, čhivel la talo than e pašlojbnasoro, nego čhivela la aoj, sar djerdinđum na ačhavđa te čumudini mle pre. ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola 46 Na makhljan mlo šero uljeja, a oj makhlja mle kola đerdinena. 17 Adalese so, sa soi garavdo, ka pre miriseja. 47 Adalese phenava će: But mangipe dičhol; sa soi tajno, ka šundol. 18 Adalese pazinen mothovđa, adalese soi lače oprostime but grehija. A sar šunena. Adalese so, kas isi, ka del pe lese pana, hari mangipe mothoj okova kolesei oprostime hari a kas nane, ka lel pe lestar hem adava so mislini da grehija." 48 A olaće phendā: "Oprostimeći te grehija." 19 A i Isusesiri daj hem lesere phralja avena 49 A o manuša kola inele uzalo astali lelje ana peste ine nakoro leste, ali oto but narodo naštīne te aven te vaćeren: "Kovai akava so šaj hem o grehija te di oleste. 20 A neko phendā lese: "Ti daj hem te oprostini?" 50 Tegani o Isus phendā e đuvljace: "Ti phralja terđrona avri hem mangena te dikhen tut." 21 A o Isus phendā: "Akalai mli daj hem mle phralja – kola šunena hem čerena o lafi e Devlesoro." 22 I jekh dive o Isus phendā ple učenikonende: "Te nakha ki aver strana oto jezero!" I đerdinde ano čamco hem pođinde. 23 A sar plovinena ine, o Isus zasuća. I muklja pe jekh zorali barval upro jezero. O čamco lelja te pherđol pani i arakhle pe ani opasnost. 24 I o učenici ale uzalo Isus hem džangavde le vaćerindo: "Gospodarona, Gospodarona, meraja!" I o Isus uštino, naredinda e barvaljaće hem e talasende te ačhon, i ačhile hem ulo mir. 25 Tegani pučlja e učenikon: "Kaj tumari vera?" A on darandile hem začudime pučle jekh avere: "Kova šaj te ovel akava so naredini e barvaljenđe hem e panjese, a on šunena le?"

8 Palo adava, o Isus lelja te đžal ko dizja hem ko gava vaćerindo o Šukar lafi oto carstvo e Devlesoro. Oleja džeze hem o dešu duj apostolja 2 hem nesave đuvlja kola inele sasljarde oto bišukar duhija hem oto nambormipa: i Marija vičimi Magdalena, kolatar ikalda efta demonen, 3 i Jovana, i romni e Irodesere upravnikosiri e Huzesiri, i Suzana hem but avera. Adala đuvlja pumare parenkar kandle i Isuse hem lesere učenikon. 4 Kad čedinda pe uzalo Isus baro narodo taro but dizja, ov vaćerda lende jekh priča: 5 "Ikliilo o sejači te sejini. I sar frdela ine o seme, nesave zrnja pele ko drom, inele gazime hem o čiriklja sa hale len. 6 Nesave pele ko than kote inele hari phuv upro bara, i kad barile, šućile adalese so na ine len pani. 7 I nesave pele maškaro kare, o kare barile olencar hem tasavde len. 8 I nesave pele ki šukar phuv, barile hem ande bijandipe šel puti više." Kad vaćerda adava, vičinda: "Kas isi kana, nek šunell!" 9 Tegani lesere učenici pučle le so manglja te vaćeri adala pričaja. 10 A ov phendā: "Tumendeji dindo te đžanen o tajne oto carstvo e Devlesoro, a averende vaćerava ano priče, sar te šaj: 'anglo jačha te na dikhen hem anglo kana te na haljoven.' 11 A akava i priča vaćeri: O semei o lafi e Devlesoro. 12 Nesavei manuša sar o drom ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, avela o beng hem lela le lengere vilendar, sar te na poverujnen hem te na oven spasime. 13 A nesavei sar o than e barencar ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, odmah lena le radosno, ali nane len koreno. On nesavo vreme verujnen, ali kad avela o iskušenje otperenja. 14 A nesavei sar o than maškaro kare ko savo pele o zrnja. Adalai okola kola šunena o Lafi, ali živinena ano brige, ano barvalipe hem ano zadovoljstvija e dživdipnasere, i ovena tasavde hem na anena šukar plod. 15 A nesavei sar i šukar phuv ki savi sejime o zrnja. Adalai

16 "Niko na tharela i svetiljka te učhari la čareja ili te ple balencar. 45 Na pozdravindan man čumudipnaja, čhivel la talo than e pašlojbnasoro, nego čhivela la aoj, sar djerdinđum na ačhavđa te čumudini mle pre. ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola 46 Na makhljan mlo šero uljeja, a oj makhlja mle kola đerdinena. 17 Adalese so, sa soi garavdo, ka pre miriseja. 47 Adalese phenava će: But mangipe dičhol; sa soi tajno, ka šundol. 18 Adalese pazinen mothovđa, adalese soi lače oprostime but grehija. A sar šunena. Adalese so, kas isi, ka del pe lese pana, hari mangipe mothoj okova kolesei oprostime hari a kas nane, ka lel pe lestar hem adava so mislini da grehija." 48 A olaće phendā: "Oprostimeći te grehija." 19 A i Isusesiri daj hem lesere phralja avena 49 A o manuša kola inele uzalo astali lelje ana peste ine nakoro leste, ali oto but narodo naštīne te aven te vaćeren: "Kovai akava so šaj hem o grehija te di oleste. 20 A neko phendā lese: "Ti daj hem te oprostini?" 50 Tegani o Isus phendā e đuvljace: "Ti phralja terđrona avri hem mangena te dikhen tut." 21 A o Isus phendā: "Akalai mli daj hem mle phralja – kola šunena hem čerena o lafi e Devlesoro." 22 I jekh dive o Isus phendā ple učenikonende: "Te nakha ki aver strana oto jezero!" I đerdinde ano čamco hem pođinde. 23 A sar plovinena ine, o Isus zasuća. I muklja pe jekh zorali barval upro jezero. O čamco lelja te pherđol pani i arakhle pe ani opasnost. 24 I o učenici ale uzalo Isus hem džangavde le vaćerindo: "Gospodarona, Gospodarona, meraja!" I o Isus uštino, naredinda e barvaljaće hem e talasende te ačhon, i ačhile hem ulo mir. 25 Tegani pučlja e učenikon: "Kaj tumari vera?" A on darandile hem začudime pučle jekh avere: "Kova šaj te ovel akava so naredini e barvaljenđe hem e panjese, a on šunena le?" 26 I resle ko krajo e gerasakoro savoi prekalo e Galilejakoro jezero. 27 A kad o Isus ikliki o phuv, reslja le nesavo manuš tari diz kova inele opsednutime demonencar. Sa edobor vreme inele nango hem na beštino ano čher, nego maškaro grobija. 28 I kad dikhla i Isuse, vristiđa, pelo anglo leste hem vičinda oto sa o glaso: "So mangeja mandar, Isuse, Čhaveja e Najbare Devlesereja? Molinava tut, ma mučin man!" 29 (Adalese so o Isus već naredinda e melale duhose te iklijol adale manušestar. Angleder, di hem kad o stražarija pazinena le ine hem phandena le ko lancija hem ko okovija, o manuš phagela len ine hem o demoni legari le ine ko čuće thana.) 30 A o Isus pučlja le: "Sar to anav?" I ov phendā: "Legija", adalese so but demonja đerdinde ano leste. 31 I zorale molinde le te na naredini lende te đžan ki Beskraino rupa. (Abysos g12) 32 A adari ko brego inele krdo oto bale save hana ine, i o demonja molinde e Isuse te mukel lende te đerdinenano bale. I ov muklja lende. 33 Tegani o demonja ikljindoj e manušestar, đerdinde ano bale. I o bale prastandile taro brego ano jezero hem taslike. 34 I kad okola so arakhena ine e balen dihkle so ulo, našle hem vaćerde adalestar e manušende ani diz hem ano gava. 35 Tegani o manuša ale te

dikhen so ulo. Ale koro Isus hem arakhle e manuše, lakoro dad hem lakiri daj inele but začudime, a o Isus kolestar iklile o demonja, sar urjavdo hem saste naredinđa lende te na vaćeren nikase so ulo.

godaja bešala uzalo e Isusesere pre, i darandile. **36** A okola so dikhle adava so ulo, vaćerde averende sar o Isus sasljarda e opsednutime manuše. **37** I sa o narodo oto krajo e gerasakoro zamolinđe e Isuse te džal olendar adalese so uklindā len bari dar. Tegani o Isus derdinkaano čamco te irini pe palal. **38** A o manuš, kolestar o Isus ikalda e demonen, molindā e Isuse te džal oleja, ali o Isus bičhalda le vaćerindoj: **39** "Irin tut te čhereste hem vaćer sa so čerđa će o Devel." I o manuš dželo maškari sa i diz hem vaćerđa so čerđa lese o Isus. **40** A kad o Isus irinda pe ki aver strana oto jezero, but manuša inele radosna so dikhe le so avela, adalese so sare adžicerena le ine. **41** I dikh, alo o manuš palo anav Jair, kova inele voda ani sinagoga. I perindoj anglo pre e Isusesere, phenda: "Molinava tut, ava maje ano čher." **42** Adalese so e Jairesiri jekhori čhaj, kola ine dešu duj berš, inele anglo meriba. I sar o Isus džala ine palo Jair, o narodo gurini pe ano leste. **43** A maškaro narodo inele jekh đuvli kolatar dešu duj berš thavdindā rat. Oj sa plo barvalipe dindā ko doktorija, ali nijeħ naštī ine te sasljari la. **44** Nakhni oto palal e Isusesem hem dolindā pe upro lesere fostanesoro krajo hem otojekhvar ačhilo te thavdel latar o rat. **45** I o Isus pučlja: "Ko dolindā pe upra mande?" A kad svako olendar phende: "Na injum me", o Petar phenda: "Gospodarona, sar te džana kad but džene čedinde pe hem gurinena pe uzala tute." **46** A o Isus phenda: "Neko namerno dolindā pe upra mande. Osetindum sar ikljola mandar o zoralipe." **47** A i đuvli dihlja so naštī te garaj pe, tresindoj oti dar ali hem peli mujeja di phuv anglo leste hem vaćerđa anglo sa o manuša sose dolindā pe upro leste hem sar otojekhvar inele sasljardi. **48** A o Isus phenda lače: "Mli čhaj, ti vera sasljarda tut. Dža ano mir!" **49** Sar o Isus pana vaćeri ine adava, nesavo manuš taro čher e Jairesoro, e sinagogakere vodasarо, alo hem phenda: "Jaire, ti čhaj muli. Ma više mučin e učitelje." **50** A o Isus šunda adava hem phenda e Jairese: "Ma dara! Samo verujin hem oj ka ovel sasljardi!" **51** I kad reslo ko čher, o Isus na muklja nikase te derdini oleja, sem e Petrese, e Jovanese, e Jakovese hem e čhajorjakere dadese hem e dajaće. **52** A sare, kola već inele ano čher, runde hem tugujinde palo late. A o Isus phenda: "Ma roven! Adalese so oj na muli, nego sovela." **53** I on asandile lese adalese so džande so muli. **54** A o Isus dželo hem dolindā la oto vas hem vičinda: "Čhajorije, ušti!" **55** I lakoro duho irinda pe ano late, i otojekhvar uštini, a o Isus naredinđa te den la nešto te hal. **56** I

9 A o Isus vičinda e dešu duje apostolen hem dindā len zoralipe hem autoritet upro sa o demonja hem te sasljaren o nambormipa. **2** I bičhalda len te propovedinen oto carstvo e Devlesoro hem te sasljaren e nambormen. **3** I phendā lende: "Ma legaren tumencar ništa ko drom: ni štapi, ni torba dromese, ni maro, ni pare, hem te na ovel tumen aver gad. **4** Sa diktke ačhovenka ki nesavi diz, i diktke na džana adathar, bešen ano jekh čher. **5** Te na priminde tumen nesave dizutne, ikljoven tari adaja diz hem tresinen i prašina tumare prendar sar znako zako zoralo odbiba." **6** I on džeze taro gav ko gav, vaćerindoj o Šukar lafi hem sasljarindoj e nambormen ko sa o thana. **7** A o Irod, o vladari e Galilejakoro, šunda sa so ulo i inele zbumine adalese so nesave vaćerde da o Jovan o Krstitelj uštino taro mule. **8** A avera vaćerde da o proroko o Iliju mothovđa pe ki phuv, a nesave avera vaćerde da taro mule uštino nesavo proroko taro purano vreme. **9** A o Irod phenda: "Me čhindum e Jovanesoro šero. A kovai onda akava kastar sa adava šunava?" I manglja te diħkel e Isuse. **10** I kad o apostolja irinde pe koro Isus, vaćerde lese sa so čerde. I o Isus legardā len peja hem cidindā pe olencar nakori diz vičime Vitsaida te šaj oven korkore. **11** Ali o narodo šunda adava i dželo palo lende. A o Isus dodžaćerđa len šukar, vaćerđa lende oto carstvo e Devlesoro hem sasljarda okolen kase adava valjanda. **12** A kad lejla te perel i rat, o dešu duj apostolja nakhle di o Isus hem phende lese: "Te muke ine e manušen te šaj džan ko pašutne gava hem thana kote šaj te arakhen nešto hajbnase hem than sojbname. Adalese so injam akate ko čučo than kaj nane ništa." **13** A o Isus phenda lende: "Den len tumen nešto hajbnase!" A on phende: "Ali isi amen samo pandž mare hem duj mačhe. Mangeja amendar te dža te čina hajbnase zako sa akava narodo?" **14** Adari inele di ko pandž hiljade murša. Tegani o Isus phenda ple učenikonende: "Čhiven len te bešen ko kupe po pinda." **15** I on čerde adahar, hem čhivde sarijen te bešen. **16** O Isus lejla o pandž mare hem e duje mačhen, dihlja nakoro nebo, zahvalindā e Devlese zako hajba, phaglia len hem dindā ko učenici te podelenin len e manušendje. **17** I sare hale dijkote na čalile. A palo adava, dešu duj korpe čedinde pe okolestar so ačhilo oto hajba. **18** Jekhvar kad o Isus korkoro molindā pe, oleja inele lesere učenici. Ov pučlja len: "So phenena o manuša, ko injum me?" **19** A on phende: "Nesave manuša phenena da tu

injan o Jovan o Krstitelj, a avera phenena da tu injan vrištini; frdela le ano grčevija hem ikljola lestar pena o proroko o Ilija, a nesave avera phenena da tu taro muj; uništini le hem jedva ačhaj le. 40 I molindum injan jekh oto avera proroci taro purano vreme kova te učenikonen te ispuđinen e bišukare duho mle uštino taro mule." 20 Tegani o Isus pučja len: "A čhavestar, ali on našti ine te čeren adava." 41 A o so tumen phenena, ko injum me?" O Petar phenda: Isus phenda: "O, biverakiri hem rumimi generacijo! "Tu injan o Hrist, kole o Devel bičhalda!" 21 A o Pana kober valjani te ovav tumencar hem te trpinav Isus zorale naredinda e učenikonen te na vaćeren tumen? Ana te čhave akari!" 42 I sar o čhavoro nikase dai ov o Hrist. 22 I phenda: "Me, o Čhavo e avela ine di o Isus, o demoni frdinda le ki phuv ano manušesoro, valjani but te patinav. O starešine, o grčevija. A o Isus naredinda e bišukare duhose te šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar naka cidel pe e čhavorestar, sasljarda e čhavore hem dinda prihvatinen man. Ka ovav mudardo, ali o trito dive le palal ko dad. 43 Tegani sare inele začudime so ka ušav taro mule." 23 I o Isus phenda sarijende: dikhle e Devlesoro baro zoralipe. Sar sare čudinena "Ko mangela te džal pala mande, mora te ačhaj pe pe ine zako adava so čerđa o Isus, ov phenda ple ple dživdipnastar hem te lel plo krsto taro dive ko učenikonen: 44 "Šunen šukar akala lafija: Me, o dive hem te phirel pala mande. 24 Adalese so, ko Čhavo e manušesoro, valjani te ovav predime ano mangela te spasini plo dživdipe, ka našali le, a ko vasta e manušengere." 45 Ali o učenici na halile so o našali plo dživdipe zbog mande, ka spasini le. 25 Isus mangjla te vaćeri adaleja. Adava inele olendar So vredini e manuše hem sa i phuv te ovel olesiri, garavdo sar te na haljoven le, a darandile te pučen le a našali ili upropastini korkoro pes? 26 Adalese ko so adaleja mangjla te vaćeri lende. 46 A o učenici lađala mandar hem mle lafendar, hem me, o Čhavo lelje maškara pumende te raspravinen kovai olendar e manušesoro, ka lađav olestar kad ka avav ani najbaro. 47 A o Isus džanda soi lende ki godi, lelje mli slava hem ani slava e Dadesiri hem e svetone jekhe čhavore, čhivđa le uzala peste, 48 i phenda anđelengiri. 27 A čače vaćerava tumende, isi nesave lende: "Svako kova primini akale čhavore zbog maje, akate maškara tumende kola naka meren díkote na man primini. A svako kova man primini, primini e dikhena o carstvo e Devlesoro." 28 Đi sar ofto dive Devle kova bičhalda man. Adalese so, ko maškara palo adava so phenda lende, o Isus lelja peja e Petre, tumende pes dikhela sar najtikore, ovi najbaro." 49 A e Jovane hem e Jakove i dželo ki gora te molini o Jovan phenda e Isusese: "Gospodarona, dikhlijam pe. 29 I sar molini pe ine, lesoro muj ulo averčhane nesave manuše sar ano to anav ispuđini e demonen hem lesere šeja ule but parne hem sjajna. 30 I dikh, e manušendar. Amen na muklijam lese te čerel adava, nekotar iklile duj manuša hem lelje te vaćeren oleja. adalese so na džala amencar pala tute." 50 A o Isus Adala inele o Mojsije hem o Ilija. 31 On mothovde pe phenda lese: "Muken le te čerel adava, adalese so ano baro sjaj hem vaćerde oleja e meribnastar savo okova kova nane protiv tumende, ovi tumencar!" 51 A adžićeri le ano Jerusalim. 32 A o Petar hem okola so kad inele paše o dive e Isusesere te ovel vazdime ko inele oleja, zasuće. Kad uštine, dikhle e Isuse ano nebo, ov zorale odlučindra te džal ko Jerusalim. 52 I baro sjaj hem e duje manušen sar terđona oleja. 33 I bičhalda nesave glasnikonen angla peste. I on džeče kad lelje o Mojsije hem o Ilija te ciden pe e Isusestar, hem derdinde ko nesavo gav ani regija Samarija te o Petar phenda e Isusese: "Gospodarona, Šukari pripreminen le e Isusese. 53 Ali o gavutne na mangle amendje so injam akate. Te čera trin šatorja: jekh e Isuse adalese so džande da džala ko Jerusalim. 54 tuće, jekh e Mojsijase hem jekh e Ilijase." Na džanda A dikhindoj adava o učenici o Jakov hem o Jovan, so vaćeri. 34 Sar vaćeri ine adava, iklilo jekh oblako pučle e Isuse: "Gospode, mangeja li te phena te huljel savo učharda len. A on, kad učharda len o oblako, taro nebo i jag hem sa te tharel len?" 55 A o Isus irinda darandile. 35 I šundilo glaso taro oblako savo vaćerda: pe hem ukorinda len. 56 I ov hem lesere učenici džeče "Akavai mlo Čhavo, kole birindum! Ole šunen!" 36 I ko aver gav. 57 I sar o učenici hem o Isus džana ine palo adava so šundilo o glaso, o učenici dikhle samo dromeja, nesavo manuš alo hem phenda e Isusese: e Isuse korkore. I trainde, hem tegani pana nikase "Ka džav tuja kaj god tu džaja." 58 A o Isus phenda na vaćerde adalestar so dikhle. 37 Tejsato dive, lese: "E lisicen isi jazbine hem e čirikljen gnezdija, a kad o Isus hem o trin učenici huljile tari gora, baro man, e Čhav e manušesere nane kaj te pašljavar narodo alo te dikhel e Isuse. 38 I dikh, nesavo manuš mlo šero." 59 A avere manušese phenda: "Phir pala taro narodo lelja te vičini: "Učitelju, molinava tut te mande!" A ov phenda: "Aš najangle, Gospode, te pomožine mle čhavese, adalese soi maje jekhoro! 39 parunav mle dade, i ka džav pala tute." 60 Tegani O bišukar duho but puti prelela le hem otojekhvar o Isus phenda lese: "Muk o mule te parunen ple

mulen, a tu dža vaćer oto carstvo e Devlesoro.” 61 A drom radosna, phende e Isusese: “Gospode, hem o aver manuš phenda: “Ka phirav pala tute, Gospode, demonja pokorinena pe amendje ano to anav!” 18 A o ali aš najangle te džav te pozdravinav man mle cherutnencar.” 62 A o Isus phenda lese: “Nijekh kova dolela pe upro plugo te orini i onda dikhela napalal, nane korisno zako carstvo e Devlesoro.”

10 Palo adava, o Gospod Isus birinda avere eftavardešu duje učenikonen hem bičhalda len duj po duj angla peste ko sa o dizja hem o thana ko save ov manglia te džal. 2 Angleder so te džan, o Isus phenda lende: “I žetvai bari, a hari bućarne te čeden. Adalese, molinen e gospodare oti žetva te bičhali e bućarnen ki žetva pli. 3 Džan! Ače, bičhalava tumen sar bakroren maškaro ruva. 4 Ma legaren tumencar kesa e parenkar, ni torba dromese, ni buderi obuća. I ma našalen tumaro vreme adahar so ka terđoven te pozdravinen nekasar odrumal. 5 I kad đerdinena ko nesavo čher, prvo vaćeren: ‘Mir akale čhereste!’ 6 Te adari bešela o manuš kova mangela mir, tegani o mir, saveše tumen molinena, ka ačhol oleja; a te na manglia mir, tumaro mir ka irini pe tumende. 7 Kad avena ko nesavo čher, ma palo adava nakhen ko avera čhera. Ačhoven ko jekh than, han hem pijen adava so o čherutne ikalena angla tumende, adalese so o bućarno zasluzni pli plata. 8 I savi diz đerdinena, a o dizutne priminena tumen, han okova so ikalena angla tumende. 9 Sasljaren e nambormen adari hem vaćeren sarijende: ‘Alo tumende paše o carstvo e Devlesoro!’ 10 A ki savi diz đerdinena, a o dizutne na priminena tumen, iklindoj ko glavna droma e dizjakere, vaćeren: 11 ‘Hem i prašina tumara dizjakiri, savi dolinda pe ko amare pre, amen kosaja la sar znako zako zoralo odbiba. Ali te džanen da o carstvo e Devlesoro alo paše!’ 12 Vaćerava tumende da ko dive oto baro sudo, po lokhe ka ovel e manušendje tari Sodoma negoli e manušendje tari adaja diz.” 13 “Jao tumende, manušalen taro Horazin! Jao tumende, manušalen tari Vitsaida! Te oven ine čudesija maškaro manuša taro Tir hem taro Sidon save ule maškara tumende, pana angleder ka bešen ine ano šeja oto kanaj hem ka čhoren pepeo upro pumare šere sar te mothoven da kajinena pe. 14 Ali e manušendje taro Tir hem taro Sidon ka ovel po lokhe ko Sudo negoli tumende. 15 A tumen, manušalen taro Kafarnaum, na li di o nebo ka vazden tumen? Di o than e mulengoro isi te peren. (Hadēs g86) 16 Tegani phenda e učenikonende: Ko šunela tumen, man šunela, a ko odbini tumen, man odbini. A ko odbini man, odbini e Devle kova bičhalda man.” 17 Kad o eftavardešu duj učenici irinde pe oto

drom radosna, phende e Isusese: “Gospode, hem o demonja pokorinena pe amendje ano to anav!” 18 A o Isus ko adava phenda lende: “Dikhljum e Sotone sar perela taro nebo sar munja. 19 Eče, dinđum tumen vlast te gazinen upro sapa hem o škorpije hem upro sa o zoralipe e neprijateljesoro hem ništa naka ovel tumende. 20 Ali ma edobor radujinen tumen zako adava so o bišukar duhija pokorinena pe tumende, nego više radujinen tumen adalese soi tumare anava zapisime ano nebo.” 21 I tegani o Isus radujinda pe ano Svetu Duho hem phenda: “Hvalinava tut, Dade, Gospode e neboso hem e phuvjakoro, so garavđan akava okolendar kola pes dikhena sar mudronen hem džanden, a mothovđan okolende kolai sar čhavore. Oja, Dade, džanav da čerđan adava adalese so adahar manglijan. 22 Mlo Dad sa muklja maje ko vasta. Niko na džanel e Čhavе, sem o Dad; hem niko na džanel e Dade, sem o Čhavo hem okola kolendje o Čhavo mangela te mothoj le.” 23 Tegani irindja pe nakoro učenici hem samo olende phenda: “Blago e jačhendje save dikhena adava so tumen dikhena! 24 Vaćerava tumende da but proroci hem carija mangle te dihken akava so tumen dikhena, ali na dikhle; hem mangle te šunen okova so tumen šunena, ali na šunde!” 25 I dikh, jekh dive sar o Isus sikkaj ine, nesavo učitelj e Zakonestar uštino te pučel le nešto sar te iskušini le, i pučlja: “Učitelju, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?” (atōnios gl166) 26 A o Isus phenda lese: “Soi pisime ano e Mojsijasoro zakoni? So čitineja adari?” 27 I ov phenda e Isusese: “Volin e Gospode te Devle sa te vileyja, sa te dušaja, sa te zoralipnaja hem sa te godaja; hem volin te pašutne sar korkore tut.” 28 Tegani o Isus phenda lese: “Šukar phendan. Ćer adahar hem ka živine.” 29 Ali o učitelj e Zakonestar manglia te opravdini pe i pučlja e Isuse: “A koi mlo pašutno?” 30 A ko adava, o Isus phenda lese akaja priča: “Nesave manuše, sar huljela ine tari diz Jerusalim ki diz Jerihon, dolinde o čora. On lejje lestar sa, di o šeja. Zorale marde le, i džeze, a o manuš pašlilo ko drom hem na džanđa pese. 31 Na nakhlo but, i nekotar adale dromeja sar huljela ine nesavo svešteniko, dikhlija adale manuše hem nakhino ot i aver strana. 32 Adahar da nesavo levit: alo di adava than kote o manuš pašljola, dikhlija le i nakhino ot i aver strana adale dromesiri. 33 A inele nesavo Samarijanco savo džala ine adale dromeja. Kad reslja di ko than kote o manuš pašljola, dikhlija le, i pelo lese žal olese. 34 Tegani o Samarijanco alo di o manuš, čhordja ulje hem mol upro lesere rane te kosel len hem paćardja len. I čhivđa le upro pli her hem legardja le ki gostonica, i adari brinindja

pe olestar. 35 Tejsato dive o Samarijanco ikalđa više tumaro Dad taro nebo ka del e Svetone Duhu duj srebrna kovanice hem dindja ko manuš kasiri okolendje kola rodena olestar.” 14 I jekh dive o Isus inele i gostonica hem phenda lese: ‘Brinut tut akale ispuđinda e demone kova čerela ine jekhe manuše manušestar, i sa so ka trošine buder, ka irinav će kad te našti vačeri. Kad iklilo o demoni, o manuš lelja ka irinav oto drom.’” 36 Tegani o Isus pučlja e učitelje te vačeri. I o narodo inele zadivime, 15 ali nesave e Zakonestar: “So tu pheneja? Kova akale trinendar olendar vačerde: “E Veelzevulesere, e demonengere mothovđa pe sar pašutno okolese kole dolinde o šerutnesere, zoralipnaja ispuđini e demonen!” 16 A čora?” 37 A ov phenda: “Okova kova mothovđa lese avera iskušinde e Isuse adahar so rodinde lestar milosrđe.” Tegani o Isus phenda lese: “Oja, hem tu znako taro nebo. 17 Ali o Isus džanda lengere mislija, dža hem čer adahar!” 38 I sar o Isus hem lesere i phenda lende: “Svako carstvo savoi ana peste učenici džana ine dromeja nakoro Jerusalim, derdinde podelime ka properel, hem o čher ano savo nane ko nesavo gav. Adari živindja nesavi đuvli palo anav sloga ka perel. 18 Tei e Sotonesoro carstvo ana peste Marta. Oj priminda len kora peste ko čher. 39 Ola podelime, sar onda pana trajini? Akava vačerava inele phen palo anav Marija, koja beštini uzalo e adalese so tumen phenena da e Veelzevulesesere Gospodesere e Isusesere pre hem šunđa lesoro lafi. zoralipnaja ispuđinava e demonen. 19 A te me e 40 A i Marta sa ki sig dikhela ine te kandel, i ali uzalo Veelzevulesere zoralipnaja ispuđinava e demonen, Isus hem pučija le: “Gospode, tu li na dikhaja adava kasere zoralipnaja tumare učenici ispuđinena len? so mli phen muklja man korkora te kandav? Phen Adalese on ka dokažinen tumende da na injen u lače te pomožini maje.” 41 A o Gospod phenda lače: pravu. 20 Ali te me e Devlesere zoralipnaja ispuđinava “Marto, Marto! Brininea tut hem uznemirineja tut zako e demonen, onda o carstvo e Devlesoro alo maškara but so, 42 a samo jekh valjani. I Marija izabirindja tumende.” 21 O Isus phenda hem akava: “Kad okova okova zoralo hem naoružime pazini plo čher, lesoro barvalipe osigurime. 22 Ali kad avela o po zoralo lestar, ka pobedini le hem ka lel lestar o oružje upro savo inole nada hem ka delini plencar adava so lelja e bizoralestar. 23 Ko nane mancar, ovi protiv mande. I ko na čedela mancar, ov čhorela.” 24 Tegani o Isus phenda: “Kad o bišukar duho ikljola taro manuš, džala ko šuke thana rodindoj kote šaj te odmorini. Kad na arakhi le, vačeri: ‘Ka irinav man ko čher kotar iklijum.’ 25 I irinda pe hem arakhija o čher šulavdo hem namestime. 26 Tegani džala hem lela etta avere duhen po bišukaren pestar hem derdinena ano adava manuš hem ačhovenja adari. I ko kraj adale manušese ovela po bišukar nego angleder.” 27 I sar o Isus vačeri ine adava, nesavi đuvli oto narodo vičindja: “Bahtali i đuvli koja akharda tut ano vođi hem dindja tut čući!” 28 A o Isus phenda: “Po bahtalei okola so šunena o lafi e Devlesoro hem čerena le!” 29 Sar čedela pe ine po baro narodo, o Isus lelja te vačeri: “Akajai generacija bišukar. Rodela mandar znako, ali nisavo znako naka del pe lače sem adava so inele e prorokose e Jonase. 30 Sar so adava so ulo e Jonaja inele znako e manušende kola živinde ki diz Niniva, adahar hem so ka ovel mancar, e Čhaveja e manušesereja, ka ovel znako akala generacijaće. 31 Ko dive oto baro sudo, i carica koja angleder vladinda ki južno phuv ka uštel hem ka osudini e manušen ot i akaja generacija, adalese so tari durutni phuv ali te šunel e Solomonesiri mudrost, a akatei tumencar neko po baro e Solomonestar, a

11 I kad jekhvar o Isus završindja e molitvaja, jekh lesere učenikonendar phenda lese: “Gospode, sikav amen te molina sar so o Jovan o Krstitelj sikavda ple učenikonen.” 2 Tegani o Isus phenda lende: “Kad molinena, vačeren: ‘Dade, to sveto anav barjardo te ovel! To carstvo te ave! 3 De amen avdive o maro savo valjani amendje svako dive! 4 Oprostin amendje amare grehija sar so hem amen oprostinaja svakonese kova grešindja premala amendje! Hem cide amen taro iskušenje!’” 5 Tegani o Isus phenda lende: “Zamisljeni da ki ekvaš i rat džana koro tumaro amal te phenen lese: ‘Amala, te de man trin mare, i ka irinav će. 6 Mlo amal alo oto drom kora mande, a nane man so te ikalav anglo leste! 7 A ov od andral te phenel: ‘Ma uznemirin man! O udarai phandle, a mle čhavore već pašlile mancar hem sovena. Našti akana te uštav te dav tut! 8 Vačerava tumende: te na uštino te del le adalese soi lesoro amal, ka uštel hem ka del le sa so valjani adalese so lesere amale nane lađ te ovel uporno. 9 Vačerava tumende: Mangen hem ka del pe tumende! Roden hem ka arakhen! Khuven hem ka phravel pe tumende! 10 Adalese so svako kova mangela, primini; hem kova rodelja, arakhi; hem kova khuvela, ka ovel lese phravdo. 11 A kova dad tumendar: kad lesoro čhavo ka rodel lestar ine mačhe, ka del le sape? 12 Ili kad ka rodel jaro, ka del le škorpija? 13 Kad tumen, kola injen bišukar, džanen te den šukar darija tumare čhavende, kobor

tumen na mangena te šunen! 32 Ko dive oto baro olendar ka mudaren, a nekas ka progoninen.' 50 Akala sudo, o manuša kola živinde ani purani diz Niniva ka generacijatar ka rodel pe o rat sa e prorokonengoro ušten protiv akaja generacija hem ka osudinen la, savo thavdindža pana taro čeriba e svetosoro, 51 adalese so on pokajinde pe kad o Jona propovedindža, pana taro rat e Aveljesoro sa di o rat e Zaharijasoro, a akatei tumencar neko po baro e Jonastar, a tumen kova inele mudardo maškaro žrtveniko hem i svetinja pana na pokajinden tumen!" 33 "Niko na tharela i ano Hram. Oja, vačerava tumende, akaja generacija svetiljka hem te čhivel la ko garavdo than ili talo čaro, ka ovel osudime zako adava rat so thavdindža! 52 nego čhivelia la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o Jao tumende, učiteljalen e Zakonestar! Adalese so e svetlost okola kola đerdinena. 34 Ti jakhi sar svetiljka narodostar garavden o ključo oto džandipe. Korkore te telose. Kadi ti jakh šukar, sai to telo osvetlime. 35 mangle te đerdinen." 53 I kad o Isus ikličio adathar, o Adalese, pazin da o svetlost so mislineja dai ana tute učitelja e Zakonestar hem o fariseja ani bari holi lelje nane tomina. 36 Tei sa to telo pherdo oto svetlost, te protivinen pe hem te pučen le but so. 54 On dikhle bizo jekh deo oti tomina, tegani sa to džidipre ka ovel osvetlime sar kad i svetiljka osvetlini tut ple svetloja." 37 Kad o Isus vačerđa adava, nesavo farisej vičinda le te hal maro koro leste. I o Isus đerdindža lese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali. 38 A o farisej dikhindoj adava, čudinda pe so o Isus, palo adeti, na thovđa ple vasta angleder o hajba. 39 A o Gospod Isus phenda lese: "Oja, tumen o fariseja kosena i šolja hem o čaro od avrijal, a pherden len tumara pohlepaja hem bišukarpnaja. 40 Hulavonalen! Nane li o Devel okova kova čerđa e manuše, kova džanel le hem od avrijal hem od andra! 41 Nego, den e čororende sar milostinja okova so isi tumen andre, hem sa ka ovel tumende čisto. 42 Ali jao tumende e farisejendje so dena e Devlese desetak oto začinja: oti nana, oti ruta hem oto sa o povrće, a ačhavden te čeren averende okova soi pravedno hem te volinen e Devle. Valjani te den o desetak, ali na troman te bistren te čeren adava soi po bitno. 43 Jao tumende e farisejendje so volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem so volinena kad o manuša, pherde poštujiba premala tumende, pozdravinena tumen ko trgija. 44 Jao tumende adalese so injen sar o bioznačime grobija upra savende o manuša phirena, a na džanen." 45 Tegani nesavo oto učitelja e Zakonestar phenda e Isusese: "Učitelju, tu hem amen vredineja adale lafencar." 46 A o Isus phenda: "Jao hem tumende, učiteljalen e Zakonestar! Čhivena upro manuša pharipa but phare te akharen adahar so dena len pravilja save našti te ičeren, a ni najeja na mangena te mrdnen te pomožinen lende te akharen adava pharipe. 47 Jao tumende, adalese so vazdena spomenici e prorokonendje kolen tumare pradada mudarde. 48 Adaleja mothovena da odobrinena adava so čerde tumare pradada: on mudarde len, a tumen vazdena lende spomenici. 49 Adalese o Devel mudro vačerđa tumendar: 'Ka bičhalav lende prorokonen hem apostolen. Nekas

olendar ka mudaren, a nekas ka progoninen.' 50 Akala generacijatar ka rodel pe o rat sa e prorokonengoro ušten protiv akaja generacija hem ka osudinen la, savo thavdindža pana taro čeriba e svetosoro, 51 adalese so on pokajinde pe kad o Jona propovedindža, pana taro rat e Aveljesoro sa di o rat e Zaharijasoro, a akatei tumencar neko po baro e Jonastar, a tumen kova inele mudardo maškaro žrtveniko hem i svetinja pana na pokajinden tumen!" 33 "Niko na tharela i ano Hram. Oja, vačerava tumende, akaja generacija svetiljka hem te čhivel la ko garavdo than ili talo čaro, ka ovel osudime zako adava rat so thavdindža! 52 nego čhivelia la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o Jao tumende, učiteljalen e Zakonestar! Adalese so e svetlost okola kola đerdinena. 34 Ti jakhi sar svetiljka narodostar garavden o ključo oto džandipe. Korkore te telose. Kadi ti jakh šukar, sai to telo osvetlime. 35 mangle te đerdinen." 53 I kad o Isus ikličio adathar, o Adalese, pazin da o svetlost so mislineja dai ana tute učitelja e Zakonestar hem o fariseja ani bari holi lelje nane tomina. 36 Tei sa to telo pherdo oto svetlost, te protivinen pe hem te pučen le but so. 54 On dikhle bizo jekh deo oti tomina, tegani sa to džidipre ka ovel osvetlime sar kad i svetiljka osvetlini tut ple svetloja." 37 Kad o Isus vačerđa adava, nesavo farisej vičinda le te hal maro koro leste. I o Isus đerdindža lese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali. 38 A o farisej dikhindoj adava, čudinda pe so o Isus, palo adeti, na thovđa ple vasta angleder o hajba. 39 A o Gospod Isus phenda lese: "Oja, tumen o fariseja kosena i šolja hem o čaro od avrijal, a pherden len tumara pohlepaja hem bišukarpnaja. 40 Hulavonalen! Nane li o Devel okova kova čerđa e manuše, kova džanel le hem od avrijal hem od andra! 41 Nego, den e čororende sar milostinja okova so isi tumen andre, hem sa ka ovel tumende čisto. 42 Ali jao tumende e farisejendje so dena e Devlese desetak oto začinja: oti nana, oti ruta hem oto sa o povrće, a ačhavden te čeren averende okova soi pravedno hem te volinen e Devle. Valjani te den o desetak, ali na troman te bistren te čeren adava soi po bitno. 43 Jao tumende e farisejendje so volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem so volinena kad o manuša, pherde poštujiba premala tumende, pozdravinena tumen ko trgija. 44 Jao tumende adalese so injen sar o bioznačime grobija upra savende o manuša phirena, a na džanen." 45 Tegani nesavo oto učitelja e Zakonestar phenda e Isusese: "Učitelju, tu hem amen vredineja adale lafencar." 46 A o Isus phenda: "Jao hem tumende, učiteljalen e Zakonestar! Čhivena upro manuša pharipa but phare te akharen adahar so dena len pravilja save našti te ičeren, a ni najeja na mangena te mrdnen te pomožinen lende te akharen adava pharipe. 47 Jao tumende, adalese so vazdena spomenici e prorokonendje kolen tumare pradada mudarde. 48 Adaleja mothovena da odobrinena adava so čerde tumare pradada: on mudarde len, a tumen vazdena lende spomenici. 49 Adalese o Devel mudro vačerđa tumendar: 'Ka bičhalav lende prorokonen hem apostolen. Nekas

na đerdinden, a na mukljen te đerdinen ni okola kola A kadi ti jakh bišukar, hem to teloi ani tomina. 35 mangle te đerdinen." 53 I kad o Isus ikličio adathar, o Adalese, pazin da o svetlost so mislineja dai ana tute učitelja e Zakonestar hem o fariseja ani bari holi lelje nane tomina. 36 Tei sa to telo pherdo oto svetlost, te protivinen pe hem te pučen le but so. 54 On dikhle teolen le ko bišukar lafi sar te šaj optužinen le.

12 I kad čedinde pe nekobor hiljade manuša, edobor džene inele da jekh avere gazinde, o Isus prvo lelja te vačeri ple učenikonende: "Arakhen tumen taro kvasco e farisejengoro, te na oven dujemujengere sar soi on. 2 Sa soi garavdo, ka otkrijini pe; sa soi tajno, ka šundol. 3 Adalese, sa sovačerđen ani tomina, ka šundol ano svetlost; hem so pohari vačerđen ko kanano sobe, ka vačeri petaro krovija sare te šunen." 4 "Ali phenava tumende, amalalen: ma daran okolendar kola šaj te mudaren samo o telo, adalese so više adalestar naka šaj te čeren tumende. 5 A ka phenav tumende kastar te daran: te daran taro Devel kas palo mudariba isi zoralipe te frdelano pakao. Oja, vačerava tumende, olestar te daran! (Geenna g1067) 6 Na biknena pe li pandž čiriklja zako samo duj najtikore kovanice? A palem nijekh olendar nane bisterdi anglo Devel. 7 A tumendei hem svako bal ko šero džendo. Adalese, ma daran! E Devlese injen po dragocena negoli but čiriklja!" 8 "A vačerava tumende: Svako kova anglo manuša ka priznajini dai mlo, me, o Čhavo e manušesoro, anglo anđelja e Devlesere ka priznajinav dai ov mlo. 9 A te odrekninda pe neko mandar anglo manuša, hem me ka odrekninav man olestar anglo anđelja e Devlesere. 10 I te vačerđa neko lafi protiv o Čhavo e manušesoro, ka ovel lese oprostime; ali naka ovel oprostime okolese kova hulini upro Svetu Duho. 11 A kad ka anen tumen anglo sudio ko sinagoge, anglo vladarija hem o vlastija, ma oven zabrinuta sar hem soja te braninen tumen, so te vačeren! 12 Adalese so tegani o Svetu Duho ka sikaj tumen so te vačeren." 13 Tegani neko oto narodo phenda e Isusese: "Učitelju, vačer mle phralese te podelini mancar o nasledstvo." 14 A o Isus phenda lese: "Manušeja, ko čhivđa man te ovav sudija ili delioco upra tumende?" 15 Tegani phenda sarijende:

"Arakhen tumen hem ciden tumen tari pohlepa. I sa kolen o gospodari, kad ka avel, ka arakhi len sar edobor barvalipe te ovel e manuše, lesoro dživdipe adžičerena le džangale! Čače, vaćerava tumenđe, ov, na avela oto adava so isi le." 16 Tegani o Isus phēnda o gospodari, ka phandel pe i kecelja, ka bešljačeri lendē akaja priča: "Nesave barvale manušesiri phuv len te han hem ka kandel len. 38 Blago e slugende bijanda but. 17 I ov mislinđa pe ana peste: 'So te kolen o gospodari ka arakhi džangalen čak hem te čerav? Nane man edobor baro than kote te čhivav alo ki ekvaš i rat ili anglo disljojba.' 39 Ali akava mli žetva." 18 I phēnda: 'Akava ka čerav! Ka peravav te džanen: te džanel ine o domaćini ko savo sati mle purane šupe hem ka vazdav po bare, i adathe avela o čor, naka mukel lese ine te derdini ko čher te ka čhivav sa o dīv hem avera Šukaripa. 19 Tegani čorel. 40 Hem tumen oven spremna, adalese so o ka vaćerav mla dušaće: Isi tut baro barvalipe bute Čhavo e manušesoro ka avel tegani kad na nadinena beršende. Odmorin, ha, pi hem uživin!' 20 Ali o Devel tumen!" 41 Tegani o Petar pučlja e Isuse: "Gospode, phēnda lese: 'Hulavona! Akaja rat ka mere! A sa vaćereja li akaja priča samo amende e učenikonende adava so spremindan, kasoro ka ovel?' 21 Adahari ili sarijende?" 42 O Gospod Isus phēnda: "Kovai, okolese kova pese čedela barvalipe, a čorori anglo onda, verno hem mudro upravniko kas o gospodari ka Devel." 22 Tegani o Isus phēnda ple učenikonende: čhivel upreder ple sluge te del len hajba ko vreme? "Adalese vaćerava tumende: ma oven zabrinuta zako 43 Blago okole slugase kas lesoro gospodari, kad ka tumaro dživdipe: ka ovel tumen li so te han; ni zako avel, ka arakhi sar čerela adahar. 44 Čače vaćerava tumaro telo: ka ovel tumen li so te urjaven. 23 Adalese tumenđe, upreder sa o barvalipe plo ka čhivel le sa soi o dživdipe po bitno e hajbnastar hem tumaroi upravniko. 45 A te vaćerđa adava sluga ana peste: telo po bitno e šejendar. 24 Dikhen e gavranen! Ni 'Naka avel pana mlo gospodari' i lela te marel avere sejinena ni čedena, nane len ni šupa kote te čhiven slugen, hem te hal, te pijel hem te mačol, 46 lesoro o dīv, a palem o Devel parvari len. A tumen injen e gospodari ka avel ano okova dive hem okova sati kad Devlese po vredna e čirikljendar! 25 A kova tumendar naka adžičeri le, ka čhinel le ko ekvaš hem ka čhivel šaj adaleja so brinini pe te produžini hari plo dživdipe? le maškaro nevernici. 47 A okova sluga kova džanda 26 Znači te našti ni adava najhari te čeren, sose onda i volja ple gospodaresiri, a na inele spremno ili na brininena tumen zako bilo so aver? 27 Dikhen o divlja čerđa pali e gospodaresiri volja, but mariba ka hal. luluda sar barjona. Na čerena buti, niti sivenafse 48 A okova kova na džanda e gospodaresiri volja, a šeja, a vaćerava tumende da ni o caro o Solomon, čerđa nešto zako so zasluzini kazna, hari mariba ka kova inele but barvalo, na inole edobor šuze šeja sar hal. Kasei dindo but, but ka rodel pe lestar. Kasei jekha olendar. 28 Te o Devel adahar Šukar urjavela o poverime but, više ka rodel pe lestar." 49 Tegani o biljke ko polje savei avdive adathe, a već tejsa frdena Isus phēnda: "Aljum te frdav jag e sudsori ki phuv. pe ani jag, kober li više tumende ka del šeja, tikora So bi mangava ine već te ovel thardi! 50 A valjani verakere manušalen! 29 Tumen ma oven zabrinuta te nakhavav e patibnasoro krstiba. But maje pharo zako adava so ka han hem so ka pijen, 30 adalese dikote adava na završni pe! 51 Mislinena da aljum te so adava rodena okola kola na džanen e Devlese. anav mir ki phuv? Na. Aljum te čerav o manuša te Tumaro Dad, o Devel, džanel da valjani tumende sa ciden pe jekh averestar. 52 Adalese od akana, oto adava. 31 Nego roden o carstvo e Devlesoro, a ov pandž čherutne, trin ka oven ki mli strana, a duj ki ka del tumen sa adava so valjani tumende! 32 Ma aver ili duj ki mli strana, a trin ki aver. 53 Ka uštel daran, mlo tikoro stado! Tumare Dadesiri volja inele o dad upro čhavo hem o čhavo upro dad, i daj upri te del tumen o carstvo. 33 Biknninen so isi tumen hem čhaj hem i čhaj upri daj, i susuj upri borii hem i borii o pare den e čororende! Čeren tumende kese zako upri susuj." 54 Tegani o Isus vaćerđa e narodose: pare save na properena hem barvalipe ko nebo savo "Kad dikhena da o oblaci avena taro zapad, tegani nikad na tikorini. Niko naka šaj te avel adari te čorel phenena da ka perel bršim, i čače perela. 55 Kad tumaro barvalipe hem nijekh moljco naka uništini le. phudela i barval taro jug, phenena da ka ovel tatipe, 34 Adalese so tumaro vilo ka ovel adari kaj tumaro i ovela. 56 Dujemujengere manušalen! Džanen te barvalipe." 35 O Isus ple učenikonende phēnda hem pendžaren o izgled e phuvjakoro hem e nebosoro; akava: "Oven spremna, urjavde zaki buti hem tumare sar onda na džanen te pendžaren o znakija akake svetiljke te oven tharde, 36 sar sluge kola adžičerena vremesere? 57 Tumen korkore valjani te pendžaren ple gospodare te irini pe čhere taro bijav. Kad irini okova soi ispravno. 58 Te neko legari tut ko sudo te pe o gospodari hem kad khuvela ko udar, o slugei tužini tut adalese so na iriđan lese o pare, odrumal spremna te phraven lese. 37 Blago okole slugende de sa tutar te mirine tut oleja angleder nego so resena

adari. Te na čerđan ađahar, ov šaj te vucini tut anglo sudija, a o sudija ka del tut ko manuš kova ka čhivel tut ano phandlipe. 59 Vaćerava će da čače naka ikljove adathar sa dıkote na irineja đi i zadnjo para.”

13 Ano adava vreme nesave manuša phende e

Isuseso so o Pilat, o upravniko e rimesoro, naredinđa nesave Galilejci te oven mudarde sar anena ine žrtve ano Hram. 2 A o Isus phende lende: “Tumen li mislinena da adala Galilejci, adalese so ađahar mudardile, inele po grešna sa avere Galilejconendar? 3 Na! Ali te na pokajinden tumen, sarijen tumen ka adžičeri propast! 4 Ili okola dešu ofto upro kolende peli i kula ano Siloam hem mudarda len, tumen li mislinena da on inele po bare grešnici sa e manušendar kola živinena ano Jerusalim? 5 Na! Ali te na pokajinden tumen, sarijen tumen ka adžičeri propast!” 6 Tegani o Isus vaćerda lende akaja priča: “Inele nesave manuše smokva sadime pese ano vinograd, i alo te rodel lakoro plod, ali ništa na arakhlij. 7 Tegani phenda e vinogradarese: ‘Ače, trin berš sar avava te rodav plod upri akaja smokva, ali na arakhava le. Čhin la! Sose te šućari i phuv?’ 8 A ov phenda: ‘Gospodarona, ačhav la pana akava berš. Ka handav okolo late hem ka frdav lače đubrivo, 9 i šaj đi berše ka anel plod. A te na bijanda, ka čhine la.’” 10 I jekh savato sar o Isus sikaj ine ani jekh sinagoga, 11 adari inele nesavi đuvli kola o bišukar duho čerela ine te ovel namborme. Oj inele grbavo dešu ofto berš hem nisar našti ine te ispravini pe. 12 Kad o Isus dikhija la, vičindla kora peste hem phenda lače: “Đuvljije, oslobođimi injan taro to nambormipe!” 13 I čhivđa ple vasta upro late, a oj otojekhvar ispravinda pe hem lejla te slavini e Devle. 14 Tegani e sinagogakoro vođa, holjame so o Isus sasljarda ko savato, phenda e narodose: “Isi šov dive ano kurko ko save šaj te čerel pe buti! Ko adala dive aven hem oven sasljarde, a na ko savato!” 15 A o Gospod Isus phenda lese: “Dujemujengere injen! Tumen li ko savato na phravena tumare guruve ili tumare here taro jasle te legaren le te pijel pani? 16 A akajai đuvli oto pleme e Avraamesoro kola o Sotoni ićerda phandlja dešu ofto berš. Oj li na valjani te ovel phravdi taro akala lancija e nambormipasere ko savato?” 17 Kad phenda adava, lađandile sare kola inele protiv leste, a sa avera manuša radujinde pe zako sa o šukar delja save o Isus čerda. 18 Tegani o Isus phenda: “Savesei slično o carstvo e Devlesoro? Soja te uporedinav le? 19 Sličnoi e semese ot gorušica save o manuš lejla hem frdinda pese ki bašta. Ov barilo hem ulo kaš, hem o čiriklja čerde

gnezdija upro lesere granke.” 20 I palem phenda: “Soja te uporedinav o carstvo e Devlesoro? 21 Sličnoi e kvascose save i đuvli lejla hem čhivđa ano but baro čaro vareja, i ov čerda sa o humer te uštel.” 22 I sar o Isus džala ine ple dromeja đi ko Jerusalim, nakhela ine ko dizja hem ko gava hem sikaj e narodo. 23 I neko pučlja le: “Gospode, samo li hari manuša ka oven spasime?” A o Isus phenda lende: 24 “Den sa tumendar te đerdinen maškar tesno udar e nebosoro adalese so but đzene, vaćerava tumende, ka roden te đerdinen, ali naka šaj. 25 Kad o domaćini ka uštel hem ka phandel o udar, ka ovel kasno. Tegani ka terđoven avri hem ka khuven ko udar vaćerindoj: ‘Gospodarona, phrav amende!’ Ali ov ka phenel tumende: ‘Na đžanav tumen kotar injen.’ 26 Tegani ka phenen: ‘Haljam hem piljam tuja, hem tu sikavđan ko amare dizjengere droma.’ 27 A ov ka phenel: ‘Na đžanav tumen kotar injen. Ciden tumen mandar, sare tumen kola čerena bišukaripe!’ 28 Tegani ka ovel baro rojba hem krciba e dandengoro tari dukh kad ka dikhen e Avraame, e Isaake, e Jakove hem sa e prorokonano carstvo e Devlesoro, a tumen frdime avri. 29 O manuša ka aven taro istok hem taro zapad, taro sever hem taro jug hem ka čhiven pe uzalo astali ki gozba ano carstvo e Devlesoro. 30 Ače, okola kolai akana prva tegani ka oven zadnja, a okola kolen akate dikhena sar zadnjonen adari ka oven prva.” 31 I tegani nesave fariseja ale koro Isus hem phende lese: “Dža akatar ko nesavo aver than, adalese so o caro o Irod mangela te mudari tut.” 32 O Isus phenda lende: “Džan hem vaćeren adala lisicaće: ‘Ka ispudinav e demonen hem ka sasljarav avdive hem tejsa, a ko trito dive završinava mli buti.’ 33 Ali avdive, tejsa hem prektejsa valjani te džav mle dromeja, adalese so izgledini dai o Jerusalim than kote sa o proroci valjani te oven mudarde. 34 Jerusalime, Jerusalime, tu save mudareja e prorokoneno hem frdeja bara upro okola kolai tuće bičhalde! But puti mangljum te čedav te manušen sar i khani ple pilicken talo ple phaka, ali tumen na manglijen! 35 Ače, to čher ka ovel napustime! I vaćerava tumende da čače naka dikhen man dıkote na phenena: ‘Blagoslovime okova kova avela ano anav e Gospodesoro!’”

14 I ko jekh savato, o Isus inele vičime ko čher nesave farisejengere vođasoro te hal maro, i đzelo. Sare so inele adari, šukar ine posmatrinena le, 2 adalese so anglo leste inele nesavo namborme manuš kasere vasta hem o pre inele pherde pani. 3 I o Isus pučlja e učiteljen e Zakonestar hem e farisejen: “Palo e Mojsijasoro zakoni, tromal pe li

te sasljari pe ko savato ili na?" 4 A on ništa na Vaćerava tumendje da nijekh okole manušendar kola phende. Tegani o Isus čhivđa plo vas upro namborme inele vičime naka hal ki mli gozba."²⁵ 5 I but manuša manuš, sasljarda le hem muklja le te džal. 5 A olende džana ine dromeja palo Isus. Ov irinda pe nakor phenda: "So mislinena tumaro čhavo ili tumaro guruv lende hem phenda lende: 26 "Te neko mangela te ko savato perela ano bunari, na li sigate ka ikalen le ovel mlo učeniko, valjani te volini man but više nego ine adathar?" 6 I na ine len so te phenen ko adava. ple dade hem pla daja, pla romnja hem ple čhaven, 7 Kad o Isus dikhļja sar o gostija kola ale te han ple phraljen hem ple phenjen, više nego plo džidvipe. rodnenfse najškar thana bešbnase, phenda lende Te na čerda adahar, našti te ovel mlo učeniko. 27 Ko akaja priča: 8 "Kad injan vičime nekase ko bijav, ma na akhari plo krsto hem na džala pala mande, našti beš ko najškar than, adalese so šaj maškar vičime te ovel mlo učeniko. 28 Adalese so, ko tumendar isi nesavo manuškovai po baro tutar. 9 Tegani okova ka lel ine te vazdel kula, a angleder adalestar te na so vičindā tut ka phenel če: 'De to than akalese.' bešel te računini o troško te dikhel ka šaj li te završini Tegani ka ove lađardo, i ka dža te dole o zadnjo than. 10 Nego, kad injan vičime, dža hem beš ko zadnjo te završini dī o kraj, sare kola ka dikhen adava ka than. Kad ka dikhel tut okova so vičindā tut ka phenel asan lese 30 hem ka phenen: 'Akava manuš lelja te če: 'Amala, ava bes̄ ko po šukar than!' Tegani sa o vazdel kula, a našti ine te završini la!' 31 Ili, kova caro gostija ka dikhen kober injan poštujime. 11 Adalese, kad džala te arakhi pe ko mariba avere caronencar, ko pes povazdela, ka ovel peravd; a ko ponizini pe, angleder adalestar na bešela te razmislini šukar ka ka ovel povazdime." 12 Tegani o Isus phenda okolese Šaj li ple deše hiljadencar te marel pe adaleja kova so vičindā le: "Kad vičineja gostonen ko ručko ili ki avela protiv leste ple biše hiljadencar? 32 Te našti, večera, ma vičin samo te amalen, te phraljen, te ka bičali ple manušen koro aver caro, sar pana na familija, hem te barvale komšijen. Te vičindān olen, alo paše, te pučen le savei o uslovija zako mir. 33 hem on tut ka vičinen ko hajba kora pumende sar Adahar da svako tumendar kova na mukela sa so te irinen če. 13 Nego, kad vičineja ko hajba, vičin e phenda: "Šukari o lon. Ali te našalda plo londipe, soja čororen, e sakatimen, e bangen hem e kororen. 14 Tegani ka ove blagoslovime, adalese so olen nane ov ka londari pe? 35 Esavko nane šukar ni zaki phuv sar te irinen če. A o Devel ka irini če tegani kad ka ni zako đubrivo, nego frdela pe. Kas isi kana te šunel, vazdel taro mule e pravednikonen." 15 Kad adava nek šunel!"

šunda jekh okolendar so beštine uzalo astali, phenda e Isusesse: "Bahtaloi okova kova ka hal maro ano carstvo e Devlesoro!" 16 A ko adava, o Isus phenda lese: "Nesavo manuš čerda bari gozba hem vičindā bute manušen. 17 I kad sa inele čerdo hajbnase, bičhalda ple sluga te phenel e vičimendje: 'Sai akana spremno. Aven!' 18 Ali jekh pala avereste lelje te phenen lese sose našti te aven. O prvo phenda lese: 'Čindum njiva i valjani te džav te dikhav la. Molinava tut, vaćer te gospodarese da adalese našti te avav.' 19 O dujto phenda: 'Samo so čindum deše guruvan i džava te dikhav sar ka orinen. Molinava tut, vaćer te gospodarese da adalese našti te avav.' 20 O trito phenda: 'Samo so ženindum man i adalese našti te avav.' 21 I sluga irinda pe hem phenda sa adava ple gospodarese. Tegani o gospodari holjanđa i phenda ple slugase: 'Siđar, iklijov ko droma e dizjakere hem ko trgija i ana akari e čororen, e sakatimen, e kororen hem e bangen.' 22 Kad o sluga čerda adava, phenda: 'Gospodarona, čerdum adahar sar so naredindan, ali pana isi thana.' 23 I o gospodari phenda lese: 'Iklijov avri tari diz ko droma hem ko staze hem terin e manušen te aven te ovel pherdo mlo čher. 24

15 But carinici hem prešunde grešnici čedena pe ine uzalo Isus te šunen le. 2 A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar lelje te gundinen vaćerindoj: "Akava primini kora peste e grešnikonen hem hala olencar." 3 Adalese o Isus phenda lende akaja priča: 4 "Te nekas tumendar isi šel bakre i jekh olendar našaldilo, so ka čerel? Ka ačhaj e enjavardešu enjen ko polje hem ka džal te rodel e našalde bakre sa dikote na arakhi le. 5 I kad ka arakhi le, ka radujini pe, ka čhivel le ko piće 6 hem ka legari le čhere. Tegani ka vičini ple amalen hem ple komšijen kora peste hem ka phenel lende: 'Radujinen tumen mancar! Arakhlijum mle našalde bakre.' 7 Vaćerava tumendje, adahar da ano nebo ka ovel po bari radost zako jekh grešnico kad pokajini pe nego li zako enjavardešu enja pravednici kolende na valjani pokajanje." 8 O Isus phenda hem akava: "Ili te nesava đuvlja isi deš srebrna kovanice, i jekh našali, so ka čerel? Ka tharel i svetiljka, ka šulaj o čher hem šukar ka rodel i kovanica dikote na arakhi la. 9 I kad ka arakhi la, ka vičini ple amalinjen hem ple komšiken kora peste hem ka phenel lende: 'Radujinen tumen mancar!'

Arakhljum i kovanica savi našaldum.' 10 Ađahar, akava, to phral, inele mulo, a akana oživinda; inele vaćerava tumende, ovela radost maškaru anđelja e našaldo, a akanai arakhlo!"

Devlesere zako jekh grešnico kova pokajini pe.' 11 I o Isus phenda: 'Jekhe manuše ine duj čhave. 12 I o tikneder čhavo phenda ple dadese: 'Dade, de man akana o deo te barvalipnastar so pripadini maje.' I ađahar o dad podelinda lende plo barvalipe. 13 I palo nekobor dive o tikneder čhavo čedinđa sa so inole, dželo ki durutni phuv hem adari halja sa plo barvalipe ađahar so živinda dilikane. 14 Kad trošindja sa o pare, ulo baro bokhalipe ani adaja phuv i tegani na inole so te hal. 15 I dželo te čerel buti koro jekh manuš kova živinda adari. Adava manuš bičhalda le pese ko polje te arakhi balen. 16 O čhavo edobor inele bokhalo da manglia te hal adava so hana o bale, ali niko na dindja le čak ni adava. 17 A kad lelja te razmislini šukar, phenda ana peste: Mle dadesere bućarnen isi da buderi hajbnase, a me akate merava bokhatar! 18 Ka uštav hem ka irinav man koro mlo dad hem ka phenav lese: 'Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute! 19 Na injum dostojo akana te vičinav man to čhavo. Molinava tut, le man sar jekhe bućarne te čerav buti kora tute.' 20 I uštino hem lelja te džal koro plo dad. Pana sar inele dur, lesoro dad dikhlija le sar avela, pelo lese žal, prastandilo nakoro leste, zagrlinda le hem čumudinda le. 21 Tegani o čhavo phenda: 'Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute! Na injum dostojo akana te vičinav man to čhavo.' 22 A o dad phenda ple slugende: 'Sig anen o najšužo ogrtiči hem urjaven le! Čhiven lese i angrustik ko naj hem o sandale ko pre! 23 Anen okole thuljarde telco te čhinjen, te ha hem te veselina amen, 24 adalese so akava mlo čhavo inele mulo, a akana oživinda, inele našaldo, a akanai arakhlo.' I lelje te veselinen pe. 25 A lesoro phureder čhavo čerela ine buti ki njiva. I ko iriba, sar avela ine paše uzalo čher, Šunda bašaliba hem čheliba. 26 Tegani vičindja jekhe sluga te pučel le so ulo adava. 27 O sluga phenda lese: 'To phral irinda pe čhere. To dad čhindja e thuljarde telco adalese so dikhlija le dživde hem saste.' 28 I o phureder čhavo holjanda hem na manglia te đerdini ko čher. Tegani lesoro dad iklilo hem molinda le te đerdini. 29 A ov phenda ple dadese: 'Ače, sa edobor berša sar robo kandava tut hem nikad na phagljum to lafi, a nijekhvar na dindjan man ni jarco te šaj mle amalencar te veselinan man. 30 A kad alo akava to čhavo, kova halja to barvalipe e kurvencar, tu čhindan lese thuljarde telco.' 31 A lesoro dad phenda lese: 'Mlo čhavo, tu stalno injan mancar. I sa soi mlo – kloj. 32 Ali, valjandam ađahar te veselina amen hem te radujina amen adalese so

16 O Isus ple učenikonendje vaćerđa: "Jekhe barvale manuše ine upravniko kole tužinde da halja lesoro barvalipe. 2 I o barvalo vičindja le hem phenda lese: 'So šunava tutar adava? Ana maje o spisko te dikhav so čerđan mle parencar adalese so našti više te čere buti kora mande sar upravniko!' 3 Tegani o upravniko phenda ana peste: 'So ka čerav kad mlo gospodari ka cidel man tari buti? Na injum edobor zoralo te handav, a lađava te prosinav. 4 Džanav so te čerav te šaj o manuša priminen man pumendje ano čhera kad ka ovav cidime tari buti.' 5 I vičindja sa ple gospodaresere dužnikonen, i pučlja e prvone: 'Kobor aveja mle gospodareset?' 6 A ov phenda: 'Šel burija uljeva.' Tegani o upravniko phenda lese: 'Siđar le to lil kaj pisime kobor aveja lese hem čhiv da aveja lese pinda.' 7 I pučlja avere: 'A tu kobor aveja mle gospodarese?' A ov phenda: 'Šel burija diveja.' I olesa da phendja o upravniko: 'Le to lil hem čhiv da aveja lese oftovardeš.' 8 I o gospodari pohvalinda e nepoštenone upravniko so inele džando hem so ađahar postupindja. Akava mothoj dai o manuša akale svetosere po džandje ko postupci premalo okolende kolai slična olende, nego o manuša e svetlosere. (aiōn g165) 9 Vaćerava tumende: čeren tumende amalen ađahar so ka pomožinen lende akala phuvjakere barvalipnaja, te šaj, kad ka nakhel adava barvalipe, te oven primime ano večna čhera.

(aiōnios g166) 10 Kovai verno ano najtikore buća, ov ka ovel verno hem ano najbare; a kova nane pravedno ano najtikore buća, ov naka ovel pravedno hem ano najbare. 11 Te na injen verna ano akala phuvjakoro barvalipe, ko ka mukel tumende ano vasta o čačikano barvalipe? 12 Te na injenle verna ano averesoro barvalipe, ko ka del tumen tumaro? 13 Nijekh sluga našti kandel duje gospodaren. Ili ka mrzini jekhe, a ka volini e dujtone; ili jekhese ka ovel poslušno, a e dujtone naka podnosini. Našti kanden hem e Devle hem o barvalipe." 14 Sa adava, so vaćerđa o Isus, šunde o fariseja kola but volinde pare, i asandile lese. 15 A o Isus phenda lende: "Tumen injen adala so čerena tumen pravedna anglo manuša, ali o Devel džanel tumare vile. Okova soi but vredno e manušendje, adavai gadno e Devlese." 16 Tegani o Isus phenda: "O Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokengere sikavena ine e manušen di o aviba e Jovanесoro, a od tegani propovedini pe o Šukar lafi taro carstvo e Devlesoro hem svako nasilno đerdini ano leste. 17 A palem, po lokhe o nebo hem i phuv te

nakhen, negoli jekh slovo oto Zakoni te properel. 18 handela ili arakhi e bakren. I kad ov irini pe tar i njiva, Jekh primer: Ko tumendar ačhaj pla romnja hem lela ko tumendar ka phenel lese: 'Siđar ava akari hem beš avera, čerela preljuba. Hem ko lela romnja kola o te ha maro?' 8 Na li, umesto adava, ka phenen lese: rom muklja, isto čerela preljuba." 19 O Isus phenda: 'Čer maje te hav, phand tut i kecelja hem kande man "Inele nesavo barvalo manuš kova urjela pe ine sa dikote hava hem pijava, a palo adava tu ka ha hem ano najšuze šeja hem taro dive ko dive hala ine sa ka pijie?' 9 Valjani li o gospodari te zahvalini e slugase najšukar habinja. 20 Angli lesiri kapija sa ano čirevija so čerda adava so ine lese naredime? Na. 10 Ađahar pašljola ine nesavo čororo manuš palo anav Lazar. hem tumen, kad čerena sa so naredinda tumende o 21 Ov but manglia te čaljari pe e troškendar save Devel, vaćeren: 'Amen injam sluge kolende na valjani perena ine taro astali e barvalesor. Čak hem o đukle te zahvalini pe! Čerđam samo soi amari buti!" 11 I sar avena ine hem ližinena lesere čirevija. 22 Kad mulo o o Isus džala ine nakori diz Jerusalim, nakhino maškari čororo, o anđelja legarde le e Avraame ki angali. I regija Samarija hem i regija Galileja. 12 I sar đerdini o barvalo da mulo hem inele parume. 23 I ano than e ine ko nesavo gav, nakoro leste ale deš gubavci mulengoro, ano bare muke, o barvalo vazdindia ple kola terdine po dur olestar 13 hem vičinde: "Isuse, jačha hem odural dikhlija e Avraame hem e Lazare Gospodarona, smilujin tut amende!" 14 Kad dikhlija len lese anि angali. (Hadēs g86) 24 Tegani vičinda: 'Dade o Isus, phendā lende: "Džan hem mothoven tumen e Avraame, smilujin tut maje hem bičhal e Lazare te sveštenikonende!" I sar džana ine dromeja, sasile čhivel samo hari plo naj ano pani hem te avel te šudari tari guba. 15 I jekh olendar kad dikhlija so saslišo, mli čhib, adalese so but injum mučime anि akaja irinda pe koro Isus slavindo e Devle oto sa o glaso. jag.' 25 A o Avraam phenda: 'Mlo čhavo, setin tut da 16 Pelo anglo lesere pre mujeja di phuv, zahvalindoj primindan to šukaripe tuće ko dživdipe, a o Lazar plo lese. A ov inele Samarijanco. 17 Tegani o Isus pučija: bišukaripe. A akanai e Lazare Šukar akate, a tu "Na li deš saslike? A kaj pana okola enja? 18 Nijekh li mučineja tut. 26 Sem adava, isi bari provalija maškar olendar na aračhilo te irini pe hem te slavini e Devle, amende hem tumende i te manglia neko te nakhel sem akava jekh kova čak nane ni Jevrejco?" 19 I akatar kora tumende ili adathar kora amende, naka phenda e manuše: "Ušti hem dža! Ti vera spasindja šaj." 27 A o barvalo phenda: 'Onda molinava tut, dade tut!' 20 Jekh dive o fariseja pučle e Isuse kad ka Avraame, bičhal e Lazare mle dadeso ko čher. 28 avel o carstvo e Devlesoro. O Isus phendā lende: Adari isi man pandž phralja. Nek o Lazar upozorini "O carstvo e Devlesoro na avela e znakonencar len, te na aven hem on ko akava than e mukengoro." saven ka šaj te dikhken pe. 21 Naka šaj te phenel pe: 29 A o Avraam phenda: 'Isi len o Zakoni e Mojsijasoro 'Ače akate!' ili 'Eče adari!' Adalese soi o carstvo e hem o Lila e prorokonengere. Nek Šunen olen!' 30 A Devlesoro maškara tumende!" 22 Tegani phendā ple ov phenda: 'Nane adava dovoljno, dade Avraame! Ali učenikonende: "Avela o vreme kad ka mangen te te alo lende neko taro mule, ka obratinen pe.' 31 I o dikhken samo jekh dive e Manušesere Čhavesoro, a Avraam phendā lese: 'Te na šunde adava so pisindā ali naka šaj te dikhken le. 23 O manuša ka phenen o Mojsije hem o proroci, naka šunen ni te neko uštino tumende: 'Eče adari!' ili 'Ače akate!' Ali ma džan adari taro mule."

17 O Isus phendā ple učenikonende: "O iskušenja mora te aven, ali jao okolese prekala kaste avena. 2 Olese ka ovel ine po Šukar ki men te ovel lese phandlo baro bar hem te ovel frdime ano more, nego te čerel jekh akale tikorendar te perel ano greh. 3 Arakhen tumen! Te to phral grešini, ukorin le, i te pokajindia pe, oprostин lese. 4 I te efta puti ko dive grešini premala tute hem efta puti avela kora tute hem vaćeri će: 'Kajinav man', oprostин lese." 5 O apostolja phende e Gospodese: "De amen po bari vera!" 6 A o Gospod phenda: "Te isi tumen vera tikori sar zrno oti gorušica, ka phenen ine akale kaštete: 'Ikal tut taro koreno hem sadin tut ano more!' I ka šunel tumen ine. 7 Te phena da nekas tumendar isi sluga kova

e manušesoro ka mothoj pe. 31 Ko adava dive, ko huljel te lel len. Aðahar da, ko ka ovel ki njiva, ma te irini pe čhere palo ple stvarijsa. 32 Setinen tumen so ulo e Lotesere romnjaja! 33 Ko dikhela te arakhi plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zbog mande, ka arakhi le. 34 Vaćerava tumenđe: ki adaja rat duj džene ka pašljon ani jekh soba; jekhe ka lel pe, a e duitone ka ačhaj pe. 35 Duj đuvlja zajedno ka čeren hajbnase; jekha ka lel pe, a e duitona ka ačhaj pe. 36 [Duj murša ka čeren buti ki njiva; jekhe ka lel pe, a e duitone ka ačhaj pe.]” 37 I on pučle e Isuse: “Kaj, Gospode?” A ov phenda lende: “Kaj isi mulo telo, adari čedena pe o lešinarija.”

18 Tegani o Isus vaćerda ple učenikonende priča da uvek valjani te molinen pe hem te na odustajjen. 2 Phenda: “Inele nesavo sudija ani jekh diz. Na darandilo e Devlestar hem na ačhilo lese di o manuša. 3 A inele hem nesavi udovica ani adaja diz. Oj stalno avela ine koro leste hem molini le: ‘De man pravda anglo okova kova tužini man!’ 4 Ov jekh vreme na manglja te pomožini lače. Ali kad nakhlo nesavo vreme, phenda korkoro pese: ‘lako na darava e Devlestar hem na ačhilo maje di o manuša, 5 ka dav pravda akala udovicače, adalese so stalno avela kora mande, i te na avel više te dosadini man!’” 6 Tegani o Gospod Isus phenda: “Šunen šukar so phenda o nepravedno sudija! 7 O Devel li naka del pravda ple izabirimende kola rat hem dive molinena le? Ov li ka ačhaj len te adžičeren? 8 Vaćerava tumenđe, ka del len pravda, hem adava sigate. Ali kad me, o Čavo e manušesoro, ka irinav, ka arakhav li vera ki phuv?” 9 Tegani o Isus vaćerda akaja priča okolende kola mislinde dai pravedna, a averen dikhle sar po tikoren pumendar: 10 “Duj manuša džeze ko Hram te molinen pe: jekh inele farisej, a o dujto cariniko. 11 O farisej, terdindoj, molinda ana peste aðahar: ‘Devla, hvala će so na injum sar avera manuša; čora, nepravedna, preljubnici ili sar akava cariniko. 12 Postinava duj puti ano kurko hem dava desetak oto sa so zaradinava.’ 13 A o cariniko, terdindoj odural, na manglja ni te dikhel nakoro nebo, nego khuvela pe ine ko gruđa ot i tuga hem vaćeri: ‘Devla, smilujin tut maje, e grešnikose!’ 14 Vaćerava tumenđe: akava cariniko irinda pe čhere opravdime anglo Devel, a na o farisej! Adalese so ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe ka ovel povazdime.” 15 O manuša anena ine anglo Isus pumare tikore čavoren te čhivel ple vasta upro lende. I kad o učenici dikhle adava, braninde lende. 16 Ali o Isus vičinda len angla peste vaćerindo e učenikonende: “Muken e čhavoren te aven kora mande hem ma braninen lende, adalese so esavkende pripadini o carstvo e Devlesoro! 17 Čače vaćerava tumenđe, ko na primini o carstvo e Devlesoro sar o čavoro, naka derdini ano leste.” 18 I nesavo šerutno e jevrejengoro pučija e Isuse: “Učitelju šukareja, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?” (aiōnios g166) 19 A o Isus phenda lese: “Sose vičineja man šukareja? Samoi jekh šukar – o Devel. 20 O naredbe džane: ‘Ma čer preljuba!', 'Ma mudar!', 'Ma cor!', 'Ma svedočin hovavne!', 'Poštujin te dade hem te daja!'” 21 Tegani o šerutno phenda: “Sa adava ićerava pana taro tikoripe.” 22 Ko adava, o Isus phenda lese: “Pana jekh ačhola tut te čere: biknin sa so isi tut, a o pare de e čororende i ka ovel tut barvalipe ano nebo. Tegani ava hem phir pala mande.” 23 A ov kad šunda adava, rastužisalo adalese so na manglja te biknel plo baro barvalipe. 24 A kad dikhla le o Isus sar rastužisalo, phenda: “Kobori pharo e barvalende te derdinen ko carstvo e Devlesoro! 25 Po lokhei e kamilače te nakhel maškar kan e suvjakoro nego e barvalese te derdini ko carstvo e Devlesoro.” 26 A o manuša kola šunde adava, phende: “Ko onda šaj te ovel spasime?” 27 A o Isus phenda lende: “So nane moguće e manušende, moguće i Devlese.” 28 O Petar phenda: “Ače, amen sa ačhavđam te dža pala tute.” 29 A o Isus phenda lende: “Čače vaćerava tumenđe, svako kova ačhavđa plo čher, ili e romnja, ili e phraljen, ili e dade hem e daja, ili e čhaven zbog o carstvo e Devlesoro, 30 ka primini po više ko akava sveto adalestar so ačhavđa hem ka primini o večno dživdipe ko sveto savo avela.” (aiōn g165, aiōnios g166) 31 O Isus cidinda pe e dešu duje apostolencar ki strana hem phenda lende: “Ače, džaja nakoro Jerusalim. Adari ka pherđol sa adava so o proroci pisinde ano Svetu lili mandar, e Manušesere Čhavestar. 32 Ka den man ko manuša kola nane Jevreja. On ka maren muj mancar, ka vredinen man hem ka čhungaren man. 33 Ka šibinen man hem ka mudaren man, ali o trito dive ka uštar taro mule.” 34 O učenici na halile ništa adalestar so o Isus vaćerda lende. O značenje adale lafengoro inele garavdo olendar, i na džande sostar o Isus vaćeri. 35 Kad o Isus alo paše uzali diz Jerihon, uzalo drom bešela ine nesavo kororo manuš hem prosini. 36 Kad o kororo manuš šunda sar o narodo nakhela, raspučja pe soi adava. 37 I phende lese so o Isus o Nazarećanin nakhela. 38 Tegani o kororo vičinda: “Isuse, Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!” 39 A o manuša kola phirde anglo Isus vičinde upro leste te traini, ali ov pana po zorale vičinda:

"Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!" 40 Tegani čerđum pandž puti više.' 19 I lese phēnda: 'Ka dav o Isus terdino hem naredindā te anen e korore anglo tut te vladine upro pandž dizja!' 20 O trito sluga leste. I kad ande le, o Isus pučlja le: 41 "So mangeja alo vaćerindoj: 'Gospodarona, ače to srebro savo te čerav će?' A o kororo phēnda: "Gospode, mangava dindan man. Garavđum le ano jekh kotor e šejengoro. te dikhav." 42 I o Isus phēnda lese: "Dikh! Ti vera sasljarda tut." 43 I ototekhvar o kororo šaj ine te dikhel hem lelja te džal palo Isus slavindoj e Devle. I sa o manuša kola dikhle adava zahvalinde e Devlese.

19 O Isus đerdindā ani diz Jerihon. I sar nakhela ine maškari diz, 2 alo nesavo manuš palo anav Zakej te dikhel le. O Zakej inele jekh taro šerutne e carinikonengere ani diz hem inele barvalo. 3 Ov pokušindā te dikhel koi adava o Isus, ali našti ine taro narodo adalese so inele pretičkoro. 4 Adalese prastandilo po anglati hem uklinda upro e smokvakoro kaš te šaj dikhel e Isuse adalese so džandā da valjani te nakhel adathar. 5 A kad o Isus reslo adari, dikhlija upre hem phēnda lese: "Zakej, hulji sigate! Avdive valjani te ovavano to čher." 6 I o Zakej huljilo sigate hem radosno primindā le pese ano čher. 7 Sa o manuša kola dikhle adava, lelje te gunđinen, vaćerindoj: "Dželo koro grešniko te bešel." 8 A o Zakej terdino hem phēnda e Gospodese e Isusese: "Ače, Gospode, ekvaš oto barvalipe mlo ka dav e čororenđe, a te nekas hovavđum, ka irinav lese štar puti više." 9 A ko adava, o Isus phēnda lese: "Avdive alo o spasenje ano akava čher, adalese soi hem akava manuš potomko e Avraamesoro. 10 Adalese so, me, o Čavo e manušesoro, aljum te rodav hem te spasinav e našaldeni!" 11 I sar but manuša šunena ine e Isuse, ov vaćerđa lende hem akaja priča, adalese so inele paše uzalo Jerusalim, a on mislinde da o carstvo e Devlesoro otojekhvar ka mothoj pe. 12 Phēnda: "Inele jekh ugledno manuš kova spremisalo te džal ki durutni phuv te ovel čhvido zako caro, a palo adava te irini pe čhere. 13 I vičinda ple deše slugen, dindā len po ekvaš kilo srebro hem phēnda lende: 'Zaradinen maje adahar so ka čeren buti adaleja díkote na avava.' I dželo ko drom. 14 A o manuša oti lesiri phuv mrzinde le, i bičhalde pumare manušen adari kaj ov dželo te phenen: 'Na mangaja akale te ovel amaro caro.' 15 Kad o ugledno manuš irindā pe sar caro, naredindā te vičinen koro leste okole slugen, kolendje dindā pare, te dikhel kobor zaradinde lese. 16 O prvo sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona, oto adava so dindan man, čerđum deš puti više.' 17 I ov phēnda lese: 'But šukar. Tu injan šukar sluga! Adalese so injanle maje verno ko najhari, ka dav tut te vladine upro deš dizja!' 18 O dujto sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona, oto adava so dindan man,

ćerđum pandž puti više.' 19 I lese phēnda: 'Ka dav o Isus terdino hem naredindā te anen e korore anglo tut te vladine upro pandž dizja!' 20 O trito sluga leste. I kad ande le, o Isus pučlja le: 41 "So mangeja alo vaćerindoj: 'Gospodarona, ače to srebro savo te čerav će?' A o kororo phēnda: "Gospode, mangava dindan man. Garavđum le ano jekh kotor e šejengoro. te dikhav." 21 Čerđum adahar adalese so darandilijum tutar so injan strogo manuš. Leja okova so nane klo hem čedeja kaj na sejinđan.' 22 A ov phēnda lese: 'Tu injan bišukar sluga! Palo te lafija ka sudinav tut. Te džandān so injum strogo manuš, da lava okova so nane mlo hem čedava so na sejinđum, 23 sose onda na dindan mle pare ki kamata? Di akana ka ovel man ine više pare save ka lav ine avindoj čhere.' 24 Tegani phēnda okolende kola terdine uzalo leste: 'Len akale slugastar o srebro hem den le okolese kas isi deš puti edobor!' 25 A on phēnde lese: 'Ali, gospodarona, ole već isi pandž kilja srebro.' 26 Ov phēnda: 'Dikhenha da svakone kas isi, ka del pe lese pana, a okole kas nane ka lel pe lestar hem adava so isi le. 27 A okole mle neprijateljen, so na mangle te ovav lengoro caro, anen akari hem čhinen len angla mande!' 28 I kad vaćerđa lendje adava, o Isus nastavindā plo drom nakoro Jerusalim. 29 Kad alo paše uzalo gava Vitfaga hem Vitanija, uzali gora vičimi e Maslinakiri, bičhalda duje učenikonem 30 vaćerindoj: "Džan ko adava gav savoi angla tumende. I kad ka đerdinen, ka arakhen phandle terne here upro saveste pana njekh manuš na beštino. Phraven le hem anen le akari. 31 Te neko pučlja tumen: 'Sose phravena le?', phenen lese: 'E Gospodese valjani.' 32 On džeze hem arakhle adahar sar so phēnda lende o Isus. 33 I sar phravena ine e terne here, o manuša, kasoro inele o terno her, pučle len: "Sose phravena e terne here?" 34 A on phēnde: "E Gospodese valjani." 35 I ande e here anglo Isus. Čhivde pumare fostanja upro her hem bešljarde e Isuse upro leste. 36 I sar džala ine anglati bešindoj upro her, o manuša buljarena ine pumare fostanja upro drom anglo leste. 37 A kad alo paše uzalo than kotar huljela pe ine tari e Maslinakiri gora, sa o učenici so inele adari lelje radosno hem oto sa o glaso te slavinjen e Devle zako sa o čudesija save dikhle, 38 vaćerindoj: "Blagoslovime o Caro kova avela ano anav e Gospodesoro! Nek ovel mir ano nebo hem slava e Devlese ko učipe!" 39 Tegani nesave fariseja, kola inele maškaro lende, phēnde e Isusese: "Učitelju, phen te učenikonendje te na vaćeren adava." 40 A o Isus phēnda lende: "Phenava tumende, te trainde on, o bara ka vičinen." 41 I kad o Isus alo paše uzalo Jerusalim, dikhindoj i diz, rundā laće 42 vaćerindoj: "Oh, te džane ine avdive hem tu so anela će mir! Ali adavai akana garavdo te jačhendar. 43 Ka aven o dive kad te neprijatelja ka čhiven će barikade, ka

opkolinen tut hem taro sa o strane ka pritiskinen ka čerel o gospodari adale vinogradarenđe? 16 Ka tut. 44 Ka uništenin hem tut hem te dizutnen. Naka avel hem ka mudari len, a o vinograd ka iznajmini ačhaven ni bar upro bar adalese so na pendžardan o averenđe." I okola kola šunde adaja priča, phende: vreme kad o Devel alo te spasini tut." 45 Kad o Isus "Te na del o Devel adava te ovel!" 17 A o Isus dikhija alo ano Jerusalim, đerdinda ano boro e hramesoro ano lende hem phenda: "A so onda značini adava soi hem lelja te ispudini adathar okolen so biknena. 46 pisime ano Sveti lil: 'O bar savo odbacinde o zidarija Phenda lende: "Pisimei ano Sveti lil: 'O čher mlo ulo najbitno bar e čheresoro'? 18 Svako kova perela ka ovel čher zaki molitva', a tumen čerden olestar upro adava bar, ka phagel pe, a te pelo adava bar upra 'than kote čedena pe o čora!'" 47 I taro dive ko dive, nekaste, ka zgnječini le." 19 A o učitelja e Zakonestar o Isus sikkavđa e manušen ano boro e hramesoro. A o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar zajedno e jevrevjengere starešinencar rodena ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo, 48 ali na arakhle sar adava te čeren, adalese so sa o manuša pažljivo šunena ine lesoro sikkaviba.

20 I jekhvar sar o Isus sikkaj ine e manušen ano boro e Hramesoro hem vaćeri lende ine o Škar lafi, ale uzalo leste o šerutne sveštenici, o učitelja e Zakonestar hem o starešine 2 hem pučle le: "Vaćer amende kotar tuće autoritet te čere akava? Ko dindā tut pravo?" 3 O Isus phenda lende: "Hem me tumen ka pučav nešto. Vaćeren maje: 4 Ko dindā pravo e Jovane te krstini e manušen, o Devel kovai ano nebo ili o manuša?" 5 A on raspravinde pe maškara pumende vaćerindoj: "Te phendam 'o Devel kovai ano nebo', ov ka pučel amen sose onda na verujindam lese. 6 A te phendam 'o manuša', sa o manuša ka mudaren amen barencar, adalese soi uverime da o Jovan inele proroko." 7 Adalese phende e Isusesec: "Na džanaja ko dindā pravo e Jovane." 8 I o Isus phenda lende: "Ni me onda naka phenav tumende kotar maje pravo akava te čerav." 9 Tegani o Isus lelja te vaćeri e narodose akaja priča: "Nesavo manuš sadindā vinograd, iznajminda le nesave vinogradarenđe hem dželo ko drom ko but vreme. 10 I kad alo o vreme te čeden pe o drakha, bičhalda e sluga koro vinogradarija te šaj den le oto bijandipe e drakhakoro. Ali o vinogradarija marde le hem bičhalde le palal čuče vastencar. 11 I o gospodari bičhalda avere sluga. Ali on hem ole marde, lađarde le hem bičhalde le palal čuče vastencar. 12 I palem o gospodari bičhalda koro lende hem e tritone sluga. A on čerde le ko rata hem frdinde le avri taro vinograd. 13 Tegani o gospodari oto vinograd phenda: 'So te čerav? Ka bičhalav lende mle volime čhave. Šaj ole ka poštujen.' 14 Ali kad o vinogradarija dikhle le, vaćerde maškara pumende: 'Akavai o nasledniko. Hajde te mudara le hem amende te ačhol o nasledstvo.' 15 I frdinde le avri taro vinograd hem mudarde le. So mislinena, so

hem o šerutne sveštenici mangle tegani te dolen e Isuse, adalese so džande da akaja priča vaćeri olendar, ali darandile e narodostar. 20 A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici posmatrinena ine e Isuse. Bičhalde koro leste špijunen, kola čerde pe dai iskrena, sar te dolen le ko bišukar lafi i te šaj preden le ko upravniko e rimesoro te osudini le. 21 I o špijunja pučle e Isuse: "Učitelju, džanaja da vaćereja hem sikaveja škar hem na dikheja kovai kova, nego čaćimase sikaveja oto drom e Devlesoro. 22 Valjani li amen o Jevreja te platina o porez e rimesere carose ili na?" 23 A o Isus džanda so on mangle te prevarinen le i phenda lende: 24 "Mothoven maje i kovanica savaja platinena o porez. Kasiri slika hem kasoro anav isi la?" A on phende: "E carosoro." 25 Tegani o Isus phenda lende: "Onda den soi e carosoro e carose, a soi e Devlesoro e Devlese." 26 I adahar o špijunja našti ine te arakhen ništa bišukar ano okova so o Isus vaćerđa i traide adalese so inele zadićimo lesere vaćeribnaja. 27 I ale koro Isus nesave sadukeja kola vaćerena da nane uštiba taro mule, i pučle e Isuse: 28 "Učitelju, o Mojsije pisindā amende so te čerel o manuš te mulo lesoro phral kova pala peste ačhavđa romnja bizo čhave. Adava manuš valjani te lel ple phralesere romnja te šaj oj te bijani čhave kova ka ovel nasledniko e mulesoro. 29 Adahar, inele efta phralja. O prvo lelja romnja i mulo, a na ačhavđa pala peste čhaven. 30 O dujto phral lelja ple phralesere romnja, ali hem ov mulo. 31 Tegani o trito phral lelja adala romnja i mulo hem adahar sa o efta phralja. I niješ olendar na ačhavđa čhaven pala peste. 32 Ko kraj muli hem i romni. 33 Kasiri onda romni oj ka ovel kad ka uštel pe taro mule, a inele dindi ko sa o efta phralja?" 34 O Isus phenda lende: "O manuša ko akava sveto lena pe hem dena pe. (aiōn g165) 35 A okola kolen o Devel smatrinai dai dostojna te oven vazdime taro mule hem te živinen ko sveto savo avela, ni ka len pe ni ka den pe. (aiōn g165) 36 Adalese so našti više ni te meren: ka oven sar o andelja. Oni čhave e Devlesere, adalese so o Devel ka vazdel len taro mule. 37 A da o mule uštena, mothovđa hem o Mojsije ano Sveti lil

kote pisini oto grmo savo ine thabljola. Adathe ov sa adava te ovel, ka dolen tumen hem ka progoninen zako Gospod phenela dai 'Devel e Avraamesoro, e tumen, ka legaren tumen ko sudo ano sinagoge Isaakesoro hem e Jakovesoro' iako on tegani inele hem ko phandlipe, ka legaren tumen anglo carija mule. 38 A o Devel nane Devel e mulengoro, nego hem anglo vladarija, hem sa adava zbog mande. Devel e dživdengoro. Adalese soi on e Devlese pana 13 Adava ka ovel tumende te šaj svedočinen lende dživde." 39 Nesave učitelja e Zakonestar phende e mandar. 14 Adalese zapamtinen: ma pripreminen Isusese: "Učitelju, šukar vačerđan!" 40 I nijekh više na tumen angleder save lafencar ka braninen tumen. 15 tromandilo te pučel le nešto. 41 Tegani o Isus pučlja Adalese so me ka dav tumen mudrost hem lafija ko okolen so šunena le ine: "Sar šaj te vačeri pe dai save nijekh tumaro protivniko naka šaj te irini lafi. o Hrist samo e Davidesoro čhavo? 42 A korkoro o 16 A ka izdajinen tumen čak hem tumare dada hem David phenela ano lil oto Psalmija: 'O Gospod phenda o daja, tumare phralja, tumari familija hem tumare mle Gospodese: Beš ko počasno than, otí mli desno amala; hem nesaven tumendar ka mudaren. 17 I strana, 43 díkote na pašljarava te neprijateljen talo sare ka mrzinjen tumen zbog mande, 18 ali nijekh te pre!' 44 Te o David vičini le 'Gospode', sar onda bal tumare šerestar naka perel. 19 Adaleja so ka o Hrist šaj te ovel samo lesoro čhavo?" 45 Tegani ačhoven verna, ka dobinen o večno dživdipe." 20 anglo sa o manuša, o Isus phenda ple učenikonende: O Isus phenda hem akava: "I kad ka dikhen sar o 46 "Arakhen tumen e učiteljendar e Zakonestar! On Jerusalim opkolime e vojskendar, te džanen da alo volinena te phiren urjavde ano bare fostanja hem lesoro vreme te ovel uništite. 21 Tegani okola kola o manuša, ano baro poštujiba, te pozdravinen len živinena ani e judejakiri regija nek našen ko gore. ko trgija. Volinena te bešen ko anglune thana ano Okola kola živinena ano Jerusalim nek ikljon avri, a sinagoge hem ko najšukar thana ko gozbe. 47 Hana kolai ko polje, te na đerdinen ani diz. 22 Adalese so imanje e udovicengoro hem čereni pe dai pobožna adala ka oven o dive oti e Devlesiri kazna, te pherđol ađahar so molinena bare molitve. On ka oven po sa soi pisime ano Sveti lil. 23 Jao e khamnjende hem zorale kaznime nego avera manuša."

21 Na nakhlo but palo adava, o Isus vazdinda plo Šero hem dikhija sar o barvale manuša čhivena pumare pare ani e hramesiri kutija zako čediba. 2 Ađahar dikhija hem jekha čorora udovica sar čhivelja samo duj najtikore kovanice. 3 Tegani phenda: "Čače vačerava tumende, akaja čorori udovica čhivda više sarijendar. 4 Adalese so sare akala dindje oto buderi so isi len, a oj, kojai čorori, dindja sa so inola zako živiba." 5 I sar nesave učenici vačerena ine adalestar sari o Hram šukar ukrasime šuže bare barencar hem e daronencar savei posvetime e Devlese, o Isus phenda: 6 "Ka avel o dive kad oto sa akava so dikhena naka ačhol ni bar upro bar. Svako ka ovel peravdo." 7 I on pučle e Isuse: "Učitelju, kad adava ka ovel? Savo znako ka mothoj amende da ka ovel adava?" 8 A o Isus phenda: "Dikhen te na oven hovavde. Adalese so but džene ka aven ano mlo anav vačerindoj: 'Me injum o Hrist' hem: 'Alo paše o kraj akale vremesoro.' Ma džan palo lende! 9 A kad šunena zako mariba hem zako pobune, ma te daran. Adalese so prvo adava valjani te ovel, ali nane odmah o kraj." 10 Tegani phenda lende: "Jekh nacija ka uštel upri aver nacija hem jekh carstvo upro aver carstvo. 11 Ko but thana ka oven bare zemljotresija, bokhalipe hem zaraze. Ka mothoven pe čudesna znakija ko nebo savendar o manuša ka daran. 12 Ali angleder so

džidipnasere brigencar i te resel tumen otojekhvar večera hem phenda: "Akaja čaša e moljaja nevoi adava dive. **35** Adalese so adava dive ka avel sar savez ano mlo rat savo čhorela pe tumende. **21** Ali zamka upro sa o manuša ki phuv. **36** Adalese oven ače, o manuš kova ka izdajini man mancari uzalo džangale hem stalno molinen te šaj nakhaven sa astali. **22** Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, adava so valjani te ovel hem te terđoven anglo Čhavo valjani te merav sar soi odredime, ali jao okole e manušesoro." **37** Diveja o Isus sikaj ine ano Hram, manuše kova ka izdajini man!" **23** I o apostolja a račaja ikljola ine tari diz hem džala te nakhaj i rat lelje te pučen pe maškara pumende kova olendar ki gora vičimi e Maslinakiri. **38** I sa o manuša rano šaj te ovel adava so ka čerel adahar nešto. **24** I o sabaleja džana ine ko Hram te Šunen le. učenici lelje te raspravinen pe kovai olendar najbaro.

22 Avela ine paše o Prazniko e bikvascone marengoro, savo vičini pe Pasha. **2** O šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar rodena ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo, ali darandile e narodostar. **3** Tegani o Sotoni đerdinda ano Juda vičime Iskariot kova inele jekh oto dešu duj apostolja e Isusesere. **4** Ov dželo koro šerutne sveštenici hem koro narednici e hramesere stražakere hem dogovorinđa pe olencar sar te predel lende e Isuse. **5** On ule radosna hem phende e Judase da ka den le pare. **6** I ov pristanind. I adahar lelja te rodel šukar prilika te izdajini e Isuse kad naka ovel narodo uzalo leste. **7** Kad alo o prvo dive oto Prazniko e bikvascone marengoro, ko savo valjanđa te žrtvujini pe bakrore zaki Pasha, **8** o Isus phenda e Petrese hem e Jovanese: "Džan hem čeren amendē te ha e pashakoro hajba." **9** A on phende lese: "Kaj mangeja te čera le?" **10** Ov phenda lende: "Šunen. So ka đerdinen ki diz, ka resel tumen jekh manuš kova akhari pani ano khoro. Džan palo leste. Ko čher ko savo ka đerdini **11** roden e domaćine hem vaćeren lese: 'O učitelj pučela ki savi soba šaj te hal e pashakoro hajba ple učenikonencar?' **12** I ov ka mothoj tumende i bari upruni soba savi već pripremije. Adari čeren amendē zako hajba." **13** I on džeze hem arakhle sa adahar sar so phenda lende o Isus i adari čerde zako hajba e pashakoro. **14** I kad alo o vreme, o Isus čhivđa pe uzalo astali ple apostolencar. **15** I phenda lende: "Edobor manglijum te hav akaja Pasha tumencar angleder so ka patinav. **16** Adalese so, vaćerava tumende, naka hav la više díkote lakoro čačikano značenje na pherđola ano carstvo e Devlesoro." **17** Tegani lelja i čaša e moljaja, zahvalindā e Devlese hem phenda e apostolende: "Len akaja mol hem podelinen la maškara tumende. **18** Adalese so, vaćerava tumende, naka pijav više mol díkote o carstvo e Devlesoro na avela." **19** I lelja o maro, zahvalindā e Devlese, phaglia le hem dindā le e apostolende vaćerindoj: "Akavai mlo telo savo dela pe zako tumende. Čeren akava te setinen tumen mandar." **20** Adahar lelja hem i čaša e moljaja pali

večera hem phenda: "Akaja čaša e moljaja nevoi adava dive. **35** Adalese so adava dive ka avel sar savez ano mlo rat savo čhorela pe tumende. **21** Ali zamka upro sa o manuša ki phuv. **36** Adalese oven ače, o manuš kova ka izdajini man mancari uzalo džangale hem stalno molinen te šaj nakhaven sa astali. **22** Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, adava so valjani te merav sar soi odredime, ali jao okole e manušesoro." **37** Diveja o Isus sikaj ine ano Hram, manuše kova ka izdajini man!" **23** I o apostolja a račaja ikljola ine tari diz hem džala te nakhaj i rat lelje te pučen pe maškara pumende kova olendar ki gora vičimi e Maslinakiri. **38** I sa o manuša rano šaj te ovel adava so ka čerel adahar nešto. **24** I o učenici lelje te raspravinen pe kovai olendar najbaro.

25 A o Isus phenda lende: "Avere nacijengere carija vladinena upro lende hem o vladarija lengere pumen vičinena 'manuša kola čerena šukaripe'. **26** Ali tumen ma oven esavke! Nego, o najbaro maškar tumende nek ovel sar najlikoro, a o vođa nek ovel sar sluga. **27** A kovai po baro? Okova kovai uzalo astali ili okova kova kandela le? Na li okova kovai uzalo astali? A me maškara tumende injum sar okova kova kandela. **28** Tumen injen adala kola ačhile mancar ano mle iskušenja. **29** I me dava tumen te vladinen ano carstvo, sar so mlo Dad dindā man: **30** te han hem te pijen maje uzalo astali ano carstvo mlo, hem te bešen ko tronja te sudinen upro dešu duj plemija e Izraelsere." **31** O Isus phenda: "Simone, Simone, ače o Sotoni rodindā e Devlestare te iskušini tumen sar kad neko čhorela o dív maškari sita. **32** Ali me molindum tuće te na našale ti vera. Adalese, kad palem ka irine tut mande, zorjar te phraljen." **33** A ov phenda lese: "Gospode, injum spremno te džav tuja hem ko phandlipe hem ko meriba." **34** A o Isus phenda: "Vaćerava će, Petre, o bašno naka dílabi avdive díkote trin puti naka hovave da na pendžareja man." **35** I phenda e apostolende: "Kad bičhaldum tumen ko drom bizo kese e parenčar, bizo torbe hem bizi buderibucu, na li falindā tumende nešto?" A on phenda: "Ništa." **36** Tegani o Isus phnda lende: "Ali akana kas isi kesa e parenčar, nek lel la! Adahar hem i torba! A kas nane mači, nek biknel plo ogrtaci hem nek činelfse jekh. **37** Adalese so, vaćerava tumende, valjani te pherđol adava soi mandar pisime ano Svetu lili: 'Dikhle le sar jekhe zločinco.' Čače, pherđola sa soi pisime mandar." **38** A on phende: "Gospode, ače isi amen duj mačija!" A ov phenda: "Šukari!" **39** I iklindoj adathar, palo plo adeti, dželo ki e Maslinakiri gora. Oleja džeze hem lesere učenici. **40** I kad resle adari, phenda lende: "Molinjen tumen te na peren ano iskušenje!" **41** I cidindā pe olendar, edobor kobor šaj te frdel pe o bar, pelo ko kočija hem molindā pe e Devlese, **42** vaćerindoj: "Dade! Te mangeja, cide akaja čaša e patnjaja mandar. Ali, nek ovel pali ti volja, a na pali mli." **43** Tegani o andeo mothovđa pe lese taro nebo hem hrabrinđa le. **44** A

kad inele ani po bari patnja, po zorale molindā pe. verujinen; 68 a te pučljum tumen, naka odgovorinen. Lesoro znoj ulo sar kapke oto rat save perena ine upri 69 Ali od akana me, o Čavo e manušesoro, ka bešav phuv. 45 I pali molitva uštino, alo dī ple učenici hem ko počasno than, ot desno strana oto zoralipe e arakhlja len sar sovena adalese so inele umorna oto Devlesoro." 70 A on sare pučle e Isuse: "Znači tu tugužiba. 46 Tegani pučlja len: "Sose sovena? Ušten injan o Čavo e Devlesoro?" A ov phendā lende: hem molinen tumen te na peren ano iskušenje!" 47 "Adahari sar so phenena: Me injum." 71 Tegani on Sar pana o Isus vačeri ine adava, ale nakoro leste but manuša kolen anđa o Juda kova inele jekh oto dešu duj apostolja. Ov alo koro Isus te čumudini le ki čham. 48 A o Isus pučlja le: "Judo, čumudipnaja li izdajineja e Čhave e manušesere?" 49 Kad o učenici kola inele adari dikhle da o Isus ka ovel dolime, pučle le: "Gospode, te napadina len li mačencar?" 50 I jekh olendar khuvda mačeja e prvosveštenikosere sluga hem čhindā lesoro desno kan. 51 A o Isus phendā ple učenikonende: "Ačhaven tumen adalestar!" I čhivda plo vas upro lesoro kan hem sasljarda le. 52 Tegani phendā okolende so ale te dolen le, e šerutne sveštenikonende, e narednikonende e hramesere strażakere hem e starešinende: "Mačencar hem kaštencar aljen pala mande sar palo pobunjeniko. 53 Divencar injumle tumencar ano Hram, i na dolinden man. Ali akavai tumaro vreme hem o zoralipe e tominakoro vladini." 54 I dolinde e Isuse hem adathar legarde le ko čher e prvosveštenikosoro. A o Petar odural džala ine palo lende. 55 Kad tharde jag ko maškar e borosoro hem beštine uzalo late, hem o Petar beštino olencar. 56 I nesavi sluškinja dikhlija le sar bešela uzali jag, i dikhlija po šukar ano leste hem phenda: "I akava inele oleja!" 57 A o Petar hovavda vačerindojo: "Đuvlije, na pendžarava le!" 58 Na nakhlo but palo adava, dikhlija le nesavo aver manuš hem phenda: "I tu injan jekh olendar!" A o Petar phenda: "Manušeja, na injum!" 59 I kad nakhlo di sar jekh sati, aver nesavo uporno tvrdinđa: "Čače akava inele oleja, adalese soi hem ov Galilejco!" 60 A o Petar phenda: "Manušeja, na džanav sostar vaćereja!" I odmah, sar pana vačeri ine, o bašno dīlabda. 61 Tegani o Gospod Isus irindā pe hem dikhlija ano Petar, a o Petar setindā pe lesere lafendar: "Vaćerava će, Petre, angleder so o bašno avdive ka dilabi, trin puti ka hovave da na pendžareja man." 62 I o Petar iklilo taro boro hem zorale runda. 63 O čuvarija lelige te maren muj e Isuseja hem te maren le. 64 Učharde lesere jačha hem phende lese: "Prorokujin ko khuvda tut!" 65 I bute avere lafencar vredinena ine e Isuse. 66 Kad disililo, čedinde pe o starešine e jevrejengere, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar, ande e Isuse pumende ko sabor, ko Sinedrion, 67 hem phende lese: "Te injan tu o Hrist, phen amende!" A ov phendā lende: "Te phendum tumende, naka

verujinen; 68 a te pučljum tumen, naka odgovorinen. 69 Ali od akana me, o Čavo e manušesoro, ka bešav phuv. 70 A on sare pučle e Isuse: "Znači tu tugužiba. 71 Tegani on Sar pana o Isus vačeri ine adava, ale nakoro leste but manuša kolen anđa o Juda kova inele jekh oto dešu duj apostolja. Ov alo koro Isus te čumudini le ki čham. 72 Tegani sare kola inele ko sabor uštine hem legarde e Isuse koro Pilat, koro upravniko e rimesoro, 2 hem lelige te vačerent protiv oleste: "Akale manuše arakhljam sar zavodini amare narodo hem vačeri lende te na platinen o porez e carose, a pese vačeri dai o Hrist, o caro." 3 Tegani o Pilat pučlja e Isuse: "Tu li injan o caro e Jevrejengoro?" A o Isus phenda: "Tu adava pheneja." 4 Tegani o Pilat phendā e šerutne sveštenikonende hem e narodose: "Na arakhava nisavi krivica upro akava manuš!" 5 Ali on ačhavde te vičen: "Ple sikavibnaja vazdela pobuna maškar manuša ki sa i phuv e Jevrejengiri. 6 Lelige te čerel adava ani regija Galileja hem alo čak dī akate ani diz Jerusalim!" 6 A kad o Pilat šunda adava, pučlja len nane li o Isus Galilejco. 7 I kad phende lese dai o Isus Galilejco, o Pilat bičhalda le koro Irod, kova vladinda ani Galileja. A baš adala dive o Irod inele ano Jerusalim. 8 Kad o Irod dikhlija e Isuse, but inele radosno adalese so pana angleder manglijia te dikhlije le adalese so but šunda olestar hem nadindā pe da o Isus ka čerel nesavo čudo anglo leste. 9 But so pučlja le, ali o Isus ništa na phendā lese. 10 A adari terđona ine o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar vačerindojozorale protiv o Isus. 11 A o Irod hem lesere vojnici ponizinde e Isuse hem marde muj oleja. Urjavde le ano carikano fostani hem tegani o Irod bičhalda le palal koro Pilat. 12 Angleder o Irod hem o Pilat na inele ano šukar odnosija, a adava dive ule amala. 13 A o Pilat vičindā kora peste e šerutne sveštenikonen, e vođen hem e narodo, 14 i phenda lende: "Anden kora mande akale manuše vačerindojozavdela pobuna maškar narodo. Ače, angla tumende pučljum le adalestar, ali na arakhlijum nisavi krivica zaki savi tumen optužinena le. 15 A ni o Irod na arakhlija upro leste krivica i adalese bičhalda le palal kora amende. Akava manuš na čerđa ništa so zasluzini meriba. 16 Adalese samo ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le." 17 [A valjanda zako prazniko, palo adeti, te mukel lende jekhe phandle manuše.] 18 Ko adava sare so inele adari vičinde: "Mudar adale manuše, a muk amende e Varaval!" 19 (O Varava inele phandlo adalese so učestvujindā ani

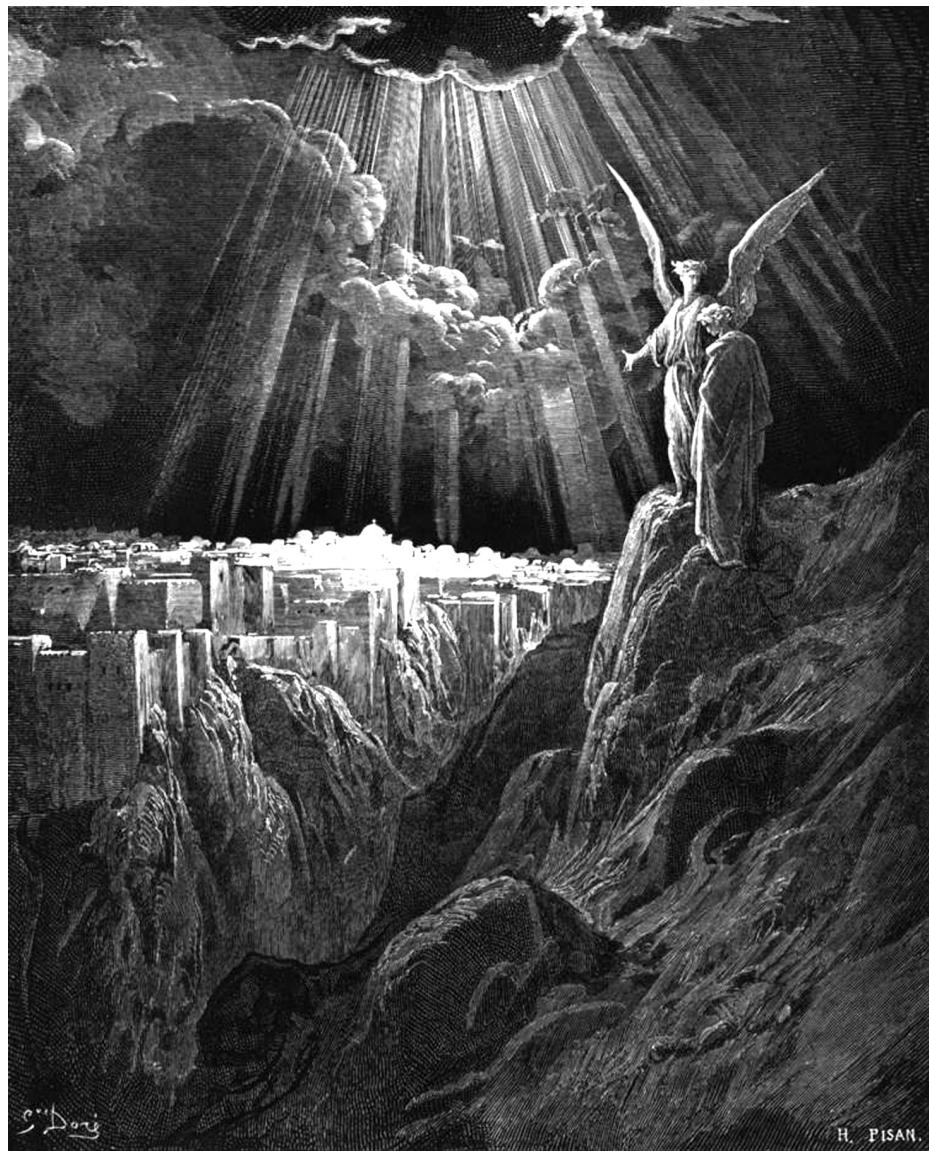
pobuna savi inele ano Jerusalim hem adalese so Tegani phenda: "Isuse, setin tut mandar kad ka ave mudarđa nekas.) 20 A o Pilat, adalese so manglia ano to carstvo." 43 A o Isus phenda lese: "Čače te mukel e Isuse, palem vaćerđa olencar, 21 ali on vaćerava će, avdive ka ove mancar ano raj!" 44 A vičinde: "Čhiv le ko krsto! Čhiv le ko krsto!" 22 A o ko ekvaš o dive, i tomina učharda sa i phuv hem Pilat palo trito puti phenda lende: "A savo bišukaripe adahar inele trin saća, 45 adalese so o kham kalilo. A čerđa akava manuš? Na dikhava sose valjani te e hramesiri zavesa pharavdili ko ekvaš." 46 A o Isus merel. Ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le." 23 vičinda oto sa o glaso: "Dade, tuće ano vasta mukava Ali on na ačhavde te vičinen oto sa o glaso rodindoj o duhu mlo!" Kad phenda adava, muklja pli duša. te čhivel e Isuse ko krsto. I lengoro vičiba inele sa po 47 A kad e rimesoro kapetani dikhija so ulo, lelja te zoralo. 24 I adalese o Pilat odlučinda te del len adava slavini e Devle, vaćerindo: "Čače akava manuš inele so mangena. 25 Muklja okole kole mangle, kova inele pravednik!" 48 But manuša kola čedinde pe adari phandlo zbog i pobuna hem zbog o mudariba, a te dikhenfse, irindoj čhere khuvena pe ine ko gruđa e Isuse dinda ko vojnici te čeren oleja adava so o adalese so ine lende žao. 49 A sa e Isusesere amala, narodo manglia. 26 Sar o vojnici legarena ine e Isuse, di o đuvlja kola phirde palo leste pana tari Galileja, dolinde nesave Simone tari Kirinija sar avela ine taro odurral terdine hem dikhle sa adava. 50 A inele jekh polje. Čhivde o krsto upro leste hem terinde le te manuš palo anav Josif tari Arimateja, diz ani Judeja. akhari le palo Isus. 27 Palo Isus dželo baro narodo 51 Ov inele šukar hem pravedno manuš kova adžičeri maškarol kolende inele hem o đuvlja kola runde hem ine o carstvo e Devlesoro. Iako inele člano oto e žalinde le. 28 Ali o Isus irinda pe nakoro lende hem jevrevjengoro sabor, na složinda pe adaleja so inele phenda lende: "Đuvljalen taro Jerusalim, ma roven odlučime te roden o Isus te ovel mudardo. 52 Ov dželo pala mande, nego roven pala tumende hem tumare koro Pilat hem rodindja te den le o telo e Isusesoro. 53 čhavende. 29 Adalese so, ače, avena o dive kad Tegani huljavđa e Isusesoro telo taro krsto, paćarda o manuša ka vaćeren: 'Bahtalei o đuvlja kolai bizo le čaršaveja hem čhivđa le ano grobo savo inele čhave, kola na bijande hem na dinde čući.' 30 Tegani čerdo ano bar, ano savo pana niko na inele čhivdo. 'ka phenen e planinende: Peren upra amende! hem 54 Adava dive inele Dive zako pripremiba zako savato e bregonende: Učharen amen!' 31 Adalese so, te savo samo so na ine te avel. 55 A o đuvlja, kola ale e adahar čerela pe mancar kova injum sar jekh sapano Isuseja tari Galileja, džeze e Josifeja hem dikhle sar e kaš, sigurno po bišukar ka čerel pe e manušencar Isusesoro telo inele čhivdo ano grobo. 56 I irinde pe kolai sar o šuke kašta." 32 A e Isuseja inele legarde adari kaj bešena ine hem spreminde o mirisija hem pana duje zločinconen te oven mudarde. 33 I kad o mastija savencar te makhen e Isusesoro telo. Ali resle ko than vičime Kokalo e Šeresoro, o vojnici ko savato odmorinde pe poštujindo i naredba oto čhivde ko krsto e Isuse hem čhivde adale zločinconen Zakoni e Mojsijasoro.

ko avera krstija: jekhe oti lesiri desno, a e dujtone oti lesiri levo strana. 34 O Isus phenda: "Dade, oprostin lende, adalese so na džanen so čerenal!" Tegani o vojnici frdinde barbuti hem adahar delinde maškara pumende e Isusesere šeja. 35 O narodo terdino adari te dikhefse, a e jevrevjengere vođe marde muj e Isuseja vaćerindo: "Averen spasında; akana nek spasini korkoro pes tei čače ov o Hrist e Devlesoro, lesoro Izabirime!" 36 Hem o vojnici marde muj e Isuseja. Ale uzalo leste hem kandinde le ušli mol, 37 vaćerindo: "Te injan o caro e jevrevjengoro, spasin tut!" 38 A upreder lesoro šero terdino znako kote inele pisime: Akavai o caro e jevrevjengoro. 39 Jekh okole zločinconendar vredindja e Isuse vaćerindo: "Te injan o Hrist, sose na spasineja tut hem amen?" 40 A o dujto zločinco ukorinda adale so vredindja e Isuse: "Sar na daraja e Devlestari? Hem tu injan adahar osudime sar soi ov. 41 Amen pravedno injam kaznime zbog amare bišukar buća, a ov na čerđa nisavo bišukaripe." 42

24 Rano sabale, ko prvo dive oto kurko, o đuvlja ale ko grobo hem ande o mirisija save spreminde. 2 I dikhle dai cicidme o bar savo inele anglo udar e grobosoro. 3 Đerdinde andre, ali na arakhle o telo Gospodesoro e Isusesoro. 4 I sar terđona ine adari zbuńime, otojekhvar iklile anglo lende duj manuša ano sjajna šeja. 5 O đuvlja but darandile hem peravde pumare šere nakori phuv, a on phende lende: "Sose rodena e dživde maškaro mule? 6 Ov nane akate. Uštino taro mule! Setinen tumen so vaćerđa tumende dok pana inele ani Galileja: 7 'Me, o Čhavo e manušesoro, valjani te ovav dindo ano vasta e grešnone manušengere, te ovav čhivdo ko krsto, ali o trito dive ka ušav.' 8 Tegani on setinde pe da o Isus phenda lende adava. 9 I irinde pe taro grobo palal ki diz te vaćeren adava e dešujekhe apostolende hem sarijende averende. 10 Adala đuvlja inele i Marija Magdalena, i Jovana, i Marija e Jakovesiri daj, hem

avera. I on sa adava vaćerde e apostolende, 11 ali Isusesere 34 kola phende lende: "O Gospod čače o apostolja na verujinde lende, adalese so mislinde uštino taro mule hem mothovđa pe e Simonese!" 35 da sa adava izmislinde. 12 A o Petar uštino hem Tegani o duj manuša vaćerde lende sa so ulo ko prastandilo đi o grobo. Telilo hem dikhļja samo o drom nakoro Emaus hem sar pendžarde e Isuse kad čaršavi saveja e Isusesoro telo inele paćardo. I irinda phaglja o maro. 36 Sar pana vaćerena ine adalestar, pe palal pućindoj pes so ulo adava. 13 Adava dive duj o Isus otojekhvar terdino maškar olende hem phenda oto e Isusesere sledbenici džana ine ko gav Emaus, lende: "Mir tumencar!" 37 A on but darandile, adalese dur taro Jerusalim dešujekh kilometrija. 14 Odrumal so mislinde da dikhena duho. 38 Tegani o Isus phenda vaćerena ine maškara pumende adalestar so ulo lende: "Sose darana? Hem sose isi tumen sumnje adala dive. 15 I sar vaćerena ine ađahar, korkoro ano vile? 39 Dikhen mle vasta hem mle pre! Me o Isus alo uzalo lende hem lelja te phirel olencar. injum! Pipinen man hem ka dikhene! E duho nane telo 16 Ali olende na inele muklo te pendžaren le. 17 O hem kokala sar so dikhena da man isi!" 40 Vaćerindoj Isus pućja len: "Sostar vaćerena maškara tumende adava, mothovđa lende ple vasta hem o pre. 41 On phirindoj?" Tegani on terdine, a ko lengere muja edobor inele radosna hem začudime da našti ine te dichihi žalost. 18 Jekh olendar, palo anav Kleopa, verujinen. Tegani o Isus pućja len: "Isi tumen li nešto phenda lese: "Sar so dičhola, tu injan jedino abandija hajbnase?" 42 I on dinde le kotor oto peko mačho. ano Jerusalim kova na džanel so ulo adari akala 43 Ov lelja hem halja le anglo lende. 44 Tegani o dive." 19 O Isus pućja len: "So ulo?" I on phende Isus phenda lende: "Akavai o lafiya save vaćerđum lese: "Adava so ulo e Isuseja e Nazarećanijeja. tumende dok injumle tumencar: da valjani te pherđol Ov inele proroko zoralo ano lafiya hem ano delja sa soi pisime mandar ano Zakoni e Mojsijasoro, anglo Devel hem anglo sa o narodo. 20 Ali amare ano Lila e prorokonengere hem ano Psalmija." 45 šerutne sveštenici hem amare avera vođe dinde le te Tegani phravđa lengere jačha te haljoven o Sveta ovel osudime ko meriba hem čhvide le ko krsto. 21 lila, 46 i phenda lende: "Ađahari zapisime: O Hrist Amen nadindam amen dai ov adava kova ka otkupini ka patini hem o trito dive ka uštel taro mule, 47 hem e Izraelesere narodo. A aće, tritoi dive sar ulo sa ano lesoro anav ka propovedini pe o pokajanje hem adava. 22 Hem pana zぶuninde amen nesave amare oprostiba e grehengoro sa e nacijende, počindoj taro đuvlja. Rano sabale džeze ko grobo, 23 ali na arakhle Jerusalim. 48 Tumen injen svedoci adalestar. 49 A e Isusesoro telo adari. Ale hem phende amende me ka bičhalav tumende e Svetone Duho, sar so mlo da dikhle anđelen kola vaćerde lende dai o Isus Dad obećinđa. Ali ačhoven ani diz đikote o zoralipe e dživđo. 24 Tegani nesave amendar džeze ko grobo Devlestare naka hujel upra tumende." 50 Tegani o Isus hem arakhle ađahar sar so phende o đuvlja. Ali na legarda ple učenikonen paše uzali Vitanija, i vazdında dikhle e Isuse." 25 Tegani o Isus phenda lende: "O, ple vasta hem blagoslovinda len. 51 I sar blagoslovini sar na haljovenia? Sosei tumende pharo te verujinen len ine, cidinda pe olendar hem legardilo ko nebo. 52 sa adava so o proroci vaćerde? 26 On prorokujinde A on pele ko kočija anglo leste, i ani bari radost irinde da o Hrist valjani te nakhel sa adala patnje angleder pe ano Jerusalim. 53 I stalno džana ine ko Hram te so đerdini pese ani slava." 27 I tegani lelja te objasnini hvalinen e Devle.

lende soi e Hristestar pisime ano Sveta lila, počindoj e Mojsijasere lilendar hem ano sa e prorokonengere lila.
28 Sar avena ine paše uzalo gav Emaus, o Isus čerđa pe da mangela te džal po dur. 29 Ali on terinde le te ačhol vaćerindoj: "Ačhov amencar, adalese so lela te perel i rat!" I o Isus đerdinđa ano cher hem ačhilo olencar. 30 Kad inele olencar uzalo astali, o Isus lelja o maro, zahvalinda e Devlese, phaglja le hem dindja len. 31 Tegani phravđile lengere jačha hem pendžarde le dai ov o Isus, ali ov otojekhvar na inele više anglo lende. 32 Tegani phende jekh averese: "Na ine amen li sar jag ano vile dok vaćerđa amencar odrumal hem objasninda amende o Sveta lila?" 33 I odmah uštine hem irinde pe ko Jerusalim. Adari arakhle sar bešena zajedno o dešujekh apostolja hem avera sledbenici e

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Arli Romani at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Arli Romani at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Arli-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25

1 Peter 4:11

1 Peter 5:11

2 Peter 3:18

1 John 2:17

2 John 1:2

Jude 1:13

Jude 1:25

Revelation 1:6

Revelation 1:18

Revelation 4:9

Revelation 4:10

Revelation 5:13

Revelation 7:12

Revelation 10:6

Revelation 11:15

Revelation 14:11

Revelation 15:7

Revelation 19:3

Revelation 20:10

Revelation 22:5

aïdios

Romans 1:20
Jude 1:6

1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9

Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30

Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9

Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70

Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9

Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34

Mark 10:30
Luka 18:18
Luka 18:30

Luka 20:35
John 4:14
John 6:51

Mark 10:30
Luka 18:30
John 3:15

John 6:58
John 8:35
John 8:51

Mark 10:30
Luka 18:30
John 3:16

John 8:52
John 9:32
John 10:28

Mark 10:30
Luka 18:30
John 3:36

John 11:26
John 12:34
John 13:8

Mark 10:30
Luka 18:30
John 4:14

John 14:16

Mark 10:30
Luka 18:30
John 4:36

aiōnios

Matthew 18:8

Matthew 19:16

Matthew 19:29

Matthew 25:41

Matthew 25:46

Mark 3:29

Mark 10:17

Mark 10:30

Luka 10:25

Luka 16:9

Luka 18:18

Luka 18:30

John 3:15

John 3:16

John 3:36

John 4:14

John 4:36

John 5:24

John 5:39

John 6:27

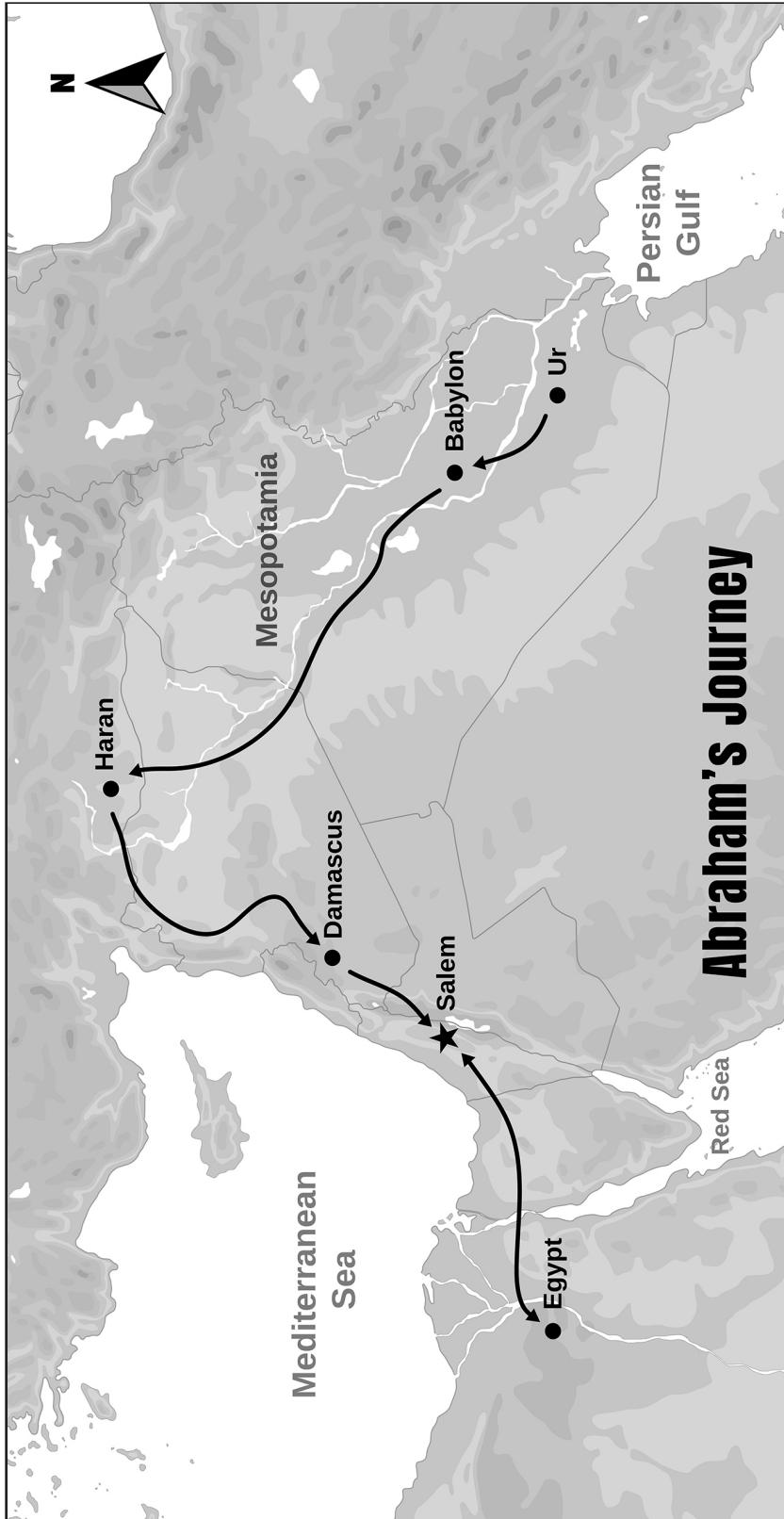
John 6:40

John 6:47

John 6:54

John 6:68

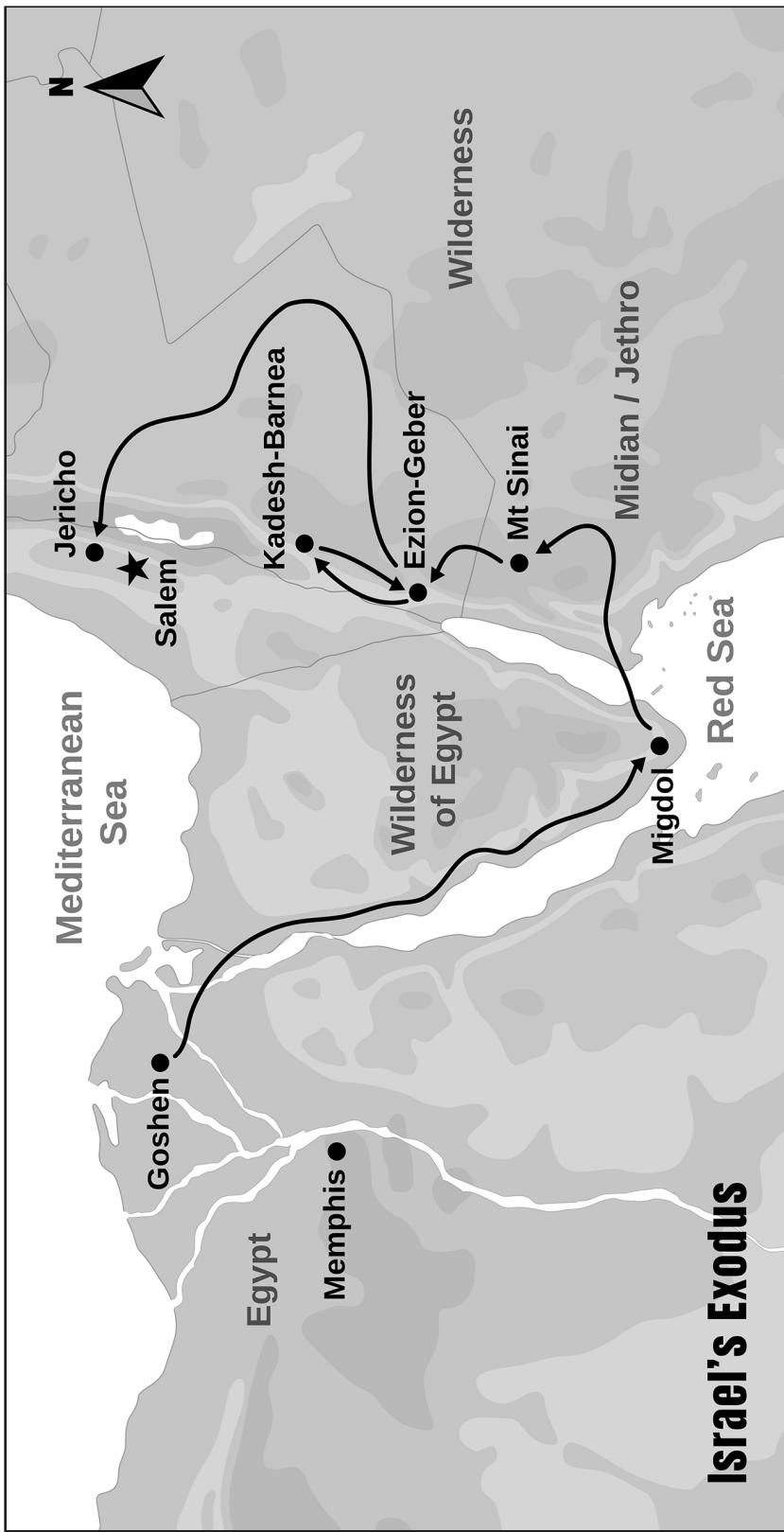
John 10:28	Mark 9:45	Psalms 116:3
John 12:25	Mark 9:47	Psalms 139:8
John 12:50	Luka 12:5	Psalms 141:7
John 17:2	James 3:6	Proverbs 1:12
John 17:3		Proverbs 5:5
Acts 13:46		Proverbs 7:27
Acts 13:48	Matthew 11:23	Proverbs 9:18
Romans 2:7	Matthew 16:18	Proverbs 15:11
Romans 5:21	Luka 10:15	Proverbs 15:24
Romans 6:22	Luka 16:23	Proverbs 23:14
Romans 6:23	Acts 2:27	Proverbs 27:20
Romans 16:25	Acts 2:31	Proverbs 30:16
Romans 16:26	1 Corinthians 15:55	Ecclesiastes 9:10
2 Corinthians 4:17	Revelation 1:18	Song of Solomon 8:6
2 Corinthians 4:18	Revelation 6:8	Isaiah 5:14
2 Corinthians 5:1	Revelation 20:13	Isaiah 7:11
Galatians 6:8	Revelation 20:14	Isaiah 14:9
2 Thessalonians 1:9		Isaiah 14:11
2 Thessalonians 2:16		Isaiah 14:15
1 Timothy 1:16	Revelation 19:20	Isaiah 28:15
1 Timothy 6:12	Revelation 20:10	Isaiah 28:18
1 Timothy 6:16	Revelation 20:14	Isaiah 38:10
2 Timothy 1:9	Revelation 20:15	Isaiah 38:18
2 Timothy 2:10	Revelation 21:8	Isaiah 57:9
Titus 1:2		Ezekiel 31:15
Titus 3:7		Ezekiel 31:16
Philemon 1:15	Genesis 37:35	Ezekiel 31:17
Hebrews 5:9	Genesis 42:38	Ezekiel 32:21
Hebrews 6:2	Genesis 44:29	Ezekiel 32:27
Hebrews 9:12	Genesis 44:31	Hosea 13:14
Hebrews 9:14	Numbers 16:30	Amos 9:2
Hebrews 9:15	Numbers 16:33	Jonah 2:2
Hebrews 13:20	Deuteronomy 32:22	Habakkuk 2:5
1 Peter 5:10	1 Samuel 2:6	
2 Peter 1:11	2 Samuel 22:6	
1 John 1:2	1 Kings 2:6	
1 John 2:25	1 Kings 2:9	
1 John 3:15	Job 7:9	
1 John 5:11	Job 11:8	
1 John 5:13	Job 14:13	
1 John 5:20	Job 17:13	
Jude 1:7	Job 17:16	
Jude 1:21	Job 21:13	
Revelation 14:6	Job 24:19	
	Job 26:6	
eleēsē	Psalms 6:5	
Romans 11:32	Psalms 9:17	
	Psalms 16:10	
Geenna	Psalms 18:5	
Matthew 5:22	Psalms 30:3	
Matthew 5:29	Psalms 31:17	
Matthew 5:30	Psalms 49:14	
Matthew 10:28	Psalms 49:15	
Matthew 18:9	Psalms 55:15	
Matthew 23:15	Psalms 86:13	
Matthew 23:33	Psalms 88:3	
Mark 9:43	Psalms 89:48	

Abraham's Journey

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Mediterranean
Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-
Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

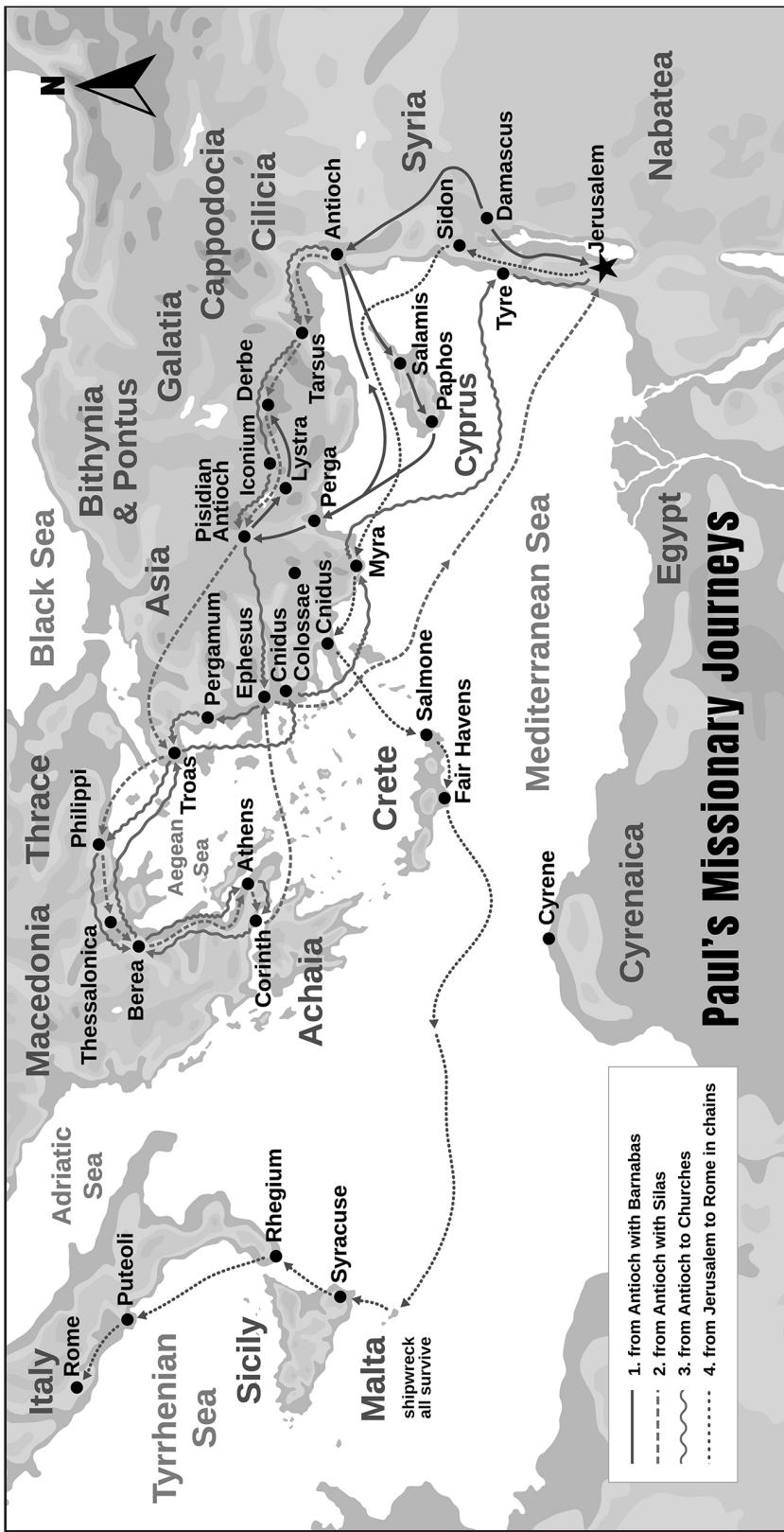
Peraea

Jericho

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"

Mark 10:45

Jesus' Journeys

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Arli Romani at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"

Matthew 28:19

